ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ЛЮТОГО 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 24, 1976 No. 34. VOL. LXXXIII.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАПОЧАТКУВАВ СВЯТКУВАННЯ 200-РІЧЧЯ ЗСА І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ ВЕЛИЧАВИМ ДВОДЕННИМ ФЕСТИВАЛЕМ У ШАМОКІНІ

Шамокін, Па. (з. с.). — Гомін української пісні і відгомін українського танку сколихав сіро - засмучені, захланною людською рукою порiті гори Басейну твердого вугілля в серці стейту Пенсильвенії та одушевив десятки українських піонерів і сотні їхніх нащадків вже третього і четвертого поколінь, які з неприхованим пієтизмом і радістю взяли участь у дводенному Українському Двосторічному Фестивалі, що його влаштував Український Народний Союз в цьому мальовничому місті минулої суботи і неділі, 21-22 лютого, для відзначення потрійних роковин: 200-річчя Американської Незалежности, 100-річчя Українського Поселення в ЗСА і своїх власних 82-их-роковин з дня заснування власне в цьому колишньому центрі вугільної індустрії.

Вже понад два тижні перед фестивалем мешканці Шамокіну, Сентралії, Шенандоа, Маганой Сіті, Мек-Аду, Бервику і навіть віддалених міст стейту були обширно поінформовані про „поворот УНСоюзу до місця свого народження" з різноманітною мистецькою програмою, завдяки широкій рекламі в пресі і радіо, про яку подбали місцевий програмовий комітет, очолюваний Геррі Валліком, і Окружний комітет, очолюваний Тимком Бутрієм. Напередодні самого Фестивалю одна телевізійна станція у Філядельфії вислала п'ятичленний тім для підготовки спеціяльної програми про початки українського зорганізованого життя в ЗСА, зародком якого був УНСоюз і його піонери-основники власне в цій частині Пенсильвенії.

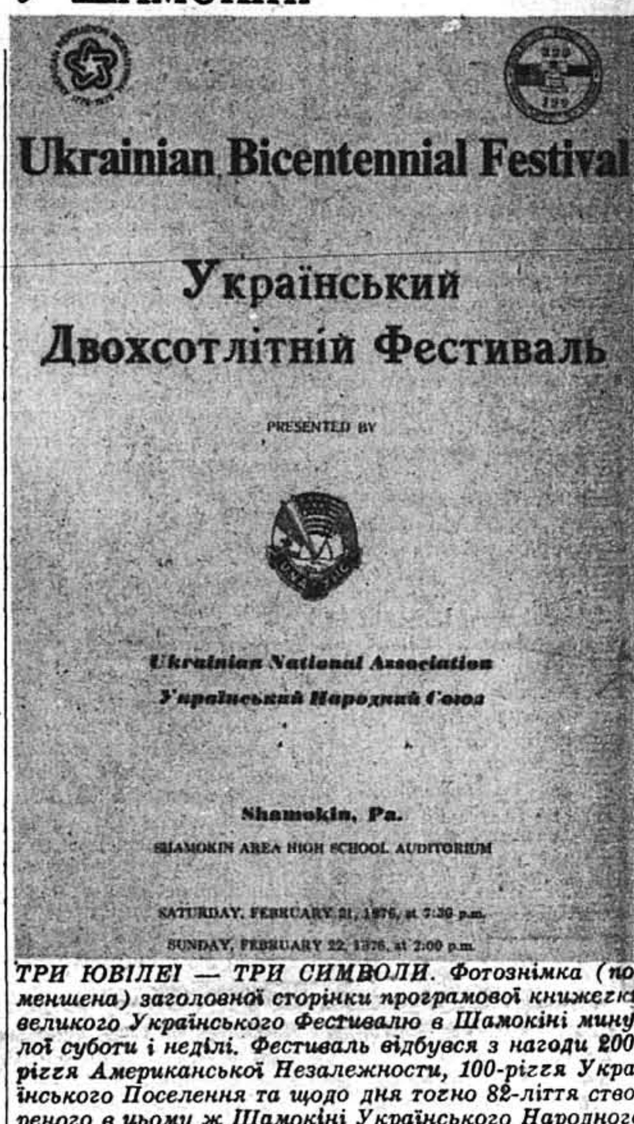
З уваги на те, що фестиваль УНСоюзу був першою в серії запланованих програм для відмічення 200-річчя Америки в повіті Нортамберленд, редактори місцевих газет вишукували архівні матеріяли про напли в європейських емігрантів, в тому й українців, які своїм потом і працею поставили цю частину стейту на індустріяльну мапу Америки. „Нам слід шукати свого „я" в цій багатющій етнічній спадщині, що її так яскраво пригадують різнородні бані церков, ще більш різнонітні — переважно слов'янські — прізвища власників підприємств і запущені, але ще сьогодні масстатичні, порiті гори і копальні вугілля", — писав щоденник Бервіку в одній із статтей напередодні фестивалю УНСоюзу. Редактор цієї газети, Ф. Ді Альберто, нащадок італійських імігрантів, був одним із численних глядачів, що майже вщерть заповнили простору залю новозбудованої середньої школи Шамокіну в суботу увечорі, 21 лютого, під час першого концерту дводенного фестивалю.

„Я мушу перейти операцію серцевого клапана вже 22-го березня, згідно з лікарською прогнозою, — сказав цей редактор, — але я завтра знову прийду тут, щоб ще раз почути український спів, а особливо подивитись на тих чудових, молодих танцюристів з Детройту".

Редактор щоденника Бервіку не був одиноким з близько 900 глядачів, які з жалем опускали залю школи в суботу увечорі, одушевлені програмою і виснажені оплесками, особливо під такт заключного „Гопака", що його виконав 60-членний ансамбль „Гомін України" під мистецьким керівництвом Іванни Драгінди - Кульчицької з Детройту. Багато із учасників програми вже в суботу увечорі питали за квитками на недільний концерт, в якому рівнож взяло участь близько 900 осіб.

Сопрано Марія Лисогір, уродженка Шамокіну, відкрила програму концерту відспіванням американського, українського і канадського гимнів при фортепіяновому акомпаньяменті концертового піяніста Томи Гриньокова — уродженця недалекого Вілкс - Беррі — на сцені, окрашеній синьо-жовтим плякатом, що відмічував роковини УНС. Масстатичним „привітом", чаруючи чудовими костюмами, увів глядачів ансамбль „Гомін України" в програму концертів, в якій чергувались: сопрано Марія Лисогір, яка виконала „Жита" А. Гнатишина, „Надія" А. Долуханяна і Аріозо радости Тетянки з опери „Іваcик - Телесик" М. Фоменка;

(Закінчення на стор. 7-ій)

Ukrainian Bicentennial Festival

Український Двохсотлітній Фестиваль

PRESENTED BY

Ukrainian National Association

Український Народний Союз

Shamokin, Pa.

SHAMOKIN AREA HIGH SCHOOL AUDITORIUM

SATURDAY, FEBRUARY 21, 1976, at 7:30 p.m.

SUNDAY, FEBRUARY 22, 1976, at 2:00 p.m.

ТРИ ЮВІЛЕЇ — ТРИ СИМВОЛИ. Фотознімка (поменшена) заголовної сторінки програмової книжечки великого Українського Фестивалю в Шамокіні минулої суботи і неділі. Фестиваль відбувся з нагоди 200-річчя Американської Незалежности, 100-річчя Українського Поселення та щодо дня точно 82-ліття створеного в цьому ж Шамокіні Українського Народного Союзу, що й віддзеркалюють поміщені на цій обкладинці емблеми двох ювілейних дат та УНСоюзу.

ФІЛІЯ УКУ В ЧІКАҐО ВІДЗНАЧАЄ 200-РІЧЧЯ ЗСА І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ СЕРІЄЮ НАУКОВИХ ВИКЛАДІВ

Чікаґо, Ілл. — Проф. д-р Ярослав Гарасимів з університету Нортвестерн започаткував тут минулої п'ятниці, 2 лютого, серію 10-ох викладів, що їх улаштовує філія Українського Католицького Університету в рямках відмічення 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення в ЗСА. Виклади в яких бере участь 14 науковців-спеціялістів та які відбуватимуться кожної п'ятниці від 7:00 до 9-ої години увечорі, в Культурному Осередку св. Володимира і Ольги, проходять під загальною темою „Америка в житті української етнічної спільноти". Ініціятором і координатором цієї серії викладів є проф. д-р Василь Маркусь з університету Лойола. Програму влаштовано у співпраці з чікаґським Відділом Форуму Американських проблем, а частину коштів покрила Крайова Фундація Гуманістичних Наук дотацією в сумі 5,000 дол.

Проф. Гарасимів дав виклад на тему: „Америка — країна достатків: як і чому наші предки емігрували до ЗСА?"

В п'ятницю, 27-го лютого, виклад на тему „Країна різних народів: етапи і шляхи включення українців у ширше американське суспільство" дасть проф. д-р Володимир Нагірний з Гантер коледжу в Ню Йорку.

Чергові виклади відбудуться в слідуючому порядку:

5-го березня, проф. д-р Мирослав Самчишин, університет Нортвестерн, на тему: „Наше місто — багатоетнічний дім: українці в Чікаґо, вплив великого міста середнього Заходу на етнічне життя"; в рамках цього викладу відбудеться виставка матеріялів з архіву Українського Національного Музею в днях від 5-го до 7 березня;

12-го березня, проф. д-р Ярослав Пеленський і проф. д-р Тома Бирд, Квінс коледж доповідатимуть на тему: „Американські свободи і їхній вплив на етнічне життя";

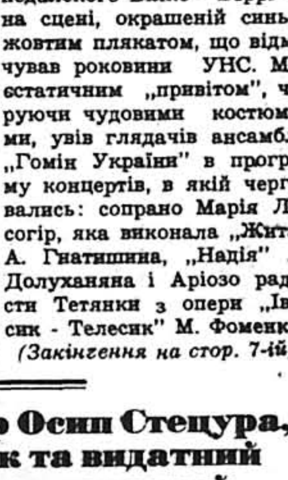
19-го березня, проф. д-р Евген Пизюр, університет

(Закінчення на стор. 8-ій)

Помер св. п. мґр Осип Стецура, оперний співак та видатний пластовий, громадський і союзовий діяч

Ню Йорк. — Минулої суботи, 21-го лютого, помер тут на атаку серця на 69-му році життя св.п. Осип Стецура, відомий оперний співак, видатний пластун та довголітній громадський і союзовий діяч.

Покійний народився у Львові, закінчив студії права і сольоспіву. Визначився виступами в операх та на концертах, а також, як соліст українських хорів на рідних землях та на еміґрації. Був солістом в постановках „Гомону України" в Ню Йорку в 1950-их роках. Св.п. мґр Осип Стецура був довголітнім службовиком Головної Канцелярії УНСоюзу, а в останніх роках був на хворобовій відпустці та вкінці на пенсії. Він був теж секретарем 287 Відділу УНСоюзу „Сини України" і кількакратним його делеґатом на Конвенції УНСоюзу. Покійний осиротив дружину Софію, доньку Лялю Рондяк, зятя Романа та внуків Петруся і Марчика, як також численну близьку та дальшу родину.

Св.п. мґр Осип Стецура

Парастас за душу Покійного був заповіджений на понеділок, 23-го лютого о годині 7:30 вечором в заведенні Петра Яреми, а похорон на вівторок, 24-го лютого, почавши від години 9 ранку, з похоронного заведення Петра Яреми в Ню Йорку до церкви св. Юра і на Український Православний Цвинтар в Савт Бавнд Бруку.

Поезії Франка і Симоненка в американськім коледжі

Сиракюзи, Н. Й. — На Вечорі міжнародної поезії в Марія Реджина Коледжі в Сиракюзах, з власними поезіями та перекладами творів українських, французьких, еспанських, грецьких, японських та китайських поетів виступили професори і студенти Коледжу та запрошені поети - жінки, члени Американської національної П.Е.Н. Ліґи.

Українські поезії Івана Франка: „Не довго жив я в світі ще" та Василя Симоненка: „Суд" рецитувала в українській та англійській мові проф. Мотря Кульчицька - Богатюк, голова Відділу суспільних наук та професор еспанської мови і латино - американських студій в цьому коледжі. Тексти всіх поезій були надруковані в оригінальній та англійській мовах. Минулого року на Вечорі міжнародної поезії в цьому коледжі проф. Мотря Богатюк рецитувала „Заповіт" Шевченка в шести мовах.

ВИСТУП ЛЕОНІДА ПЛЮЩА НА ТЕЛЕВІЗІЇ І НА З'ЇЗДІ ПРОФСПІЛКИ УЧИТЕЛІВ У ПАРИЖІ ВИКЛИКАВ СУПЕРЕЧНОСТІ

Париж. — Місцевий український тижневик „Українське Слово" з 22-го лютого 1976 інформує про два останні виступи Леоніда Плюща: на телевізії в середу, 11-го лютого, та на з'їзді Профспілки французьких учителів і професорів (ФЕН), який, як відомо, запікувалася Плющем після його приїзду на Захід, 13-го лютого. Обидва ці виступи Л. Плюща зустрілися з критичними заввагами французької преси, як і з критикою з боку французького прем'єра Жака Шірака. „Українське Слово" інформує про ці виступи та критичні завваги, додаючи до цього і власні коментарі. Для інформації читачів передруковуємо коментовану вістку „Українського Слова":

В рамах передач під наголовком „Віч-на-віч", виступив у французькій телевізії, у середу 11 лютого, лідер соціялістичної партії — Франсуа Міттеран. Поруч цілого ряду трактованих ним питань внутрішньої французької політики, ми мали нагоду бачити Леоніда Плюща, з яким журналісти телевізії переводили чергове інтерв'ю.

Леонід Плющ

Тут Л. Плющ згадав справи, яких досі не підносив: маловідомі на Заході бунти населення. Л. Плющ назвав два: 1. У Краснодарі, де населення протестувало проти підвищення цін з одночасним зниженням платень; 2. У Прилуках, де населення збунтувалось з приводу вбивства міліцією одного громадянина. В обох випадках — влада наказала стріляти до демонстрантів.

Ф. Міттеран при цьому заявив, що в кожній однопартійній системі мусить приходити до ексцесів, хоч „російський народ" пройшов великий шлях від революції. На закінчення він додав, що слід провести передачу „Віч-на-віч" із жертвами фашизму...

Було ясно, що Ф. Меттеран не хоче дразнити совєтської влади, яка дуже вразлива на все, що вона називає „антисовєтизмом".

Увечорі 13 лютого, французька телевізія подала коротке звідомлення із закінчення з'їзду ФЕН. Пригадаємо, що ФЕН — профспілка французьких учителів та професорів, яка забезпечила матеріяльний бік побуту

(Закінчення на стор. 7-ій)

Манітобський університет потверджує готовість заанґажувати проф. Леоніда Плюща

Вінніпеґ (КУК). — В справі покликання Леоніда Плюща на Манітобський університет, 5 лютого 1976 р. президент того університету д-р Е. Сирлак, разом з деканом факультету природничих наук проф. Коннором відбули чергову зустріч з представниками Централі КУК: президентом д-ром С. Радчуком, мґром І. Іванчуком і д-ром С. Яр Кальбою в присутності президента СКВУ і почесного президента КУК о. д-ра В. Кушніра.

У висліді тієї зустрічі, Централя КУК одержала потвердження на письмі, що Манітобський університет погодиться покликати Леоніда Плюща на пост професора дослідів з ділянки математики (візітінґ рісирч професор) на академічний рік 1976/77 під умовою, що Комітет Українців Канади візьме на себе зобов'язання фінансування цієї позиції на академічний рік у висоті 27,500 дол.

Це домовлення Централі КУК з Манітобським університетом переслано до відома Леоніда Плюща, який плянує відвідати Канаду в найближчих місяцях і тоді зробить своє остаточне рішення в справі його переїзду до Канади враз з родиною.

Як уже інформовано, Леонід Плющ і його дружина Татьяна з кінцем березня відвідають Ню Йорк. Поїздку до Канади Плющі відбудуть в червні ц. р.

Українці стейту Джорджія організуються

Атланта, Джорджія (В. Воровський). — В 1975 році перший раз в історії стейту Джорджія розпочато старання, щоб об'єднати тих нечисленних українців, що живуть розкидано в цьому стейті. Ініціятива вийшла від нечисленних людей, що живуть в самому місті Атланті та околицях.

У минулому році відбуто три пікніки, щоб дати можливість нашим людям познайомитися. На одному з них обрано Організаційний Комітет, який має приготовити все потрібне, щоб покликати до життя організацію під назвою: Товариство Українців Джорджії. До нього під цю пору входять: адвокат Павло Слоньовський, Надія Дзіковська, архітект Анатоль Стечишин, інженер Василь Мацків, Орися Фішер і д-р Мирон Кумчак. Треба сподіватися, що незабаром відбудеться основуючі збори цього Товариства,бо підготовча праця в цьому напрямку вже закінчується.

Дня 4-го січня б.р. в Атланті відбуто традиційну різдвяну Святу Вечерю, на якій було 50 осіб. Ця вечеря була старанно приготовлена жіноцтвом, якому також пильно і охоче допомагали чоловіки. Вечерю розпочато молитвами. В українській мові її провів молитву автор цих рядків, а в англійській — студент богословія Ерни Вуди, син українки з Полтавщини. Автор цих рядків також на запрошення говорив про українські різдвяні звичаї та суть самого Різдва. По цьому відспівано кілька колядок. По вечері учасники мали нагоду в товариських гуртках поглибити і поширити свої взаємні нові знайомства. Було приємно бачити на цій зустрічі милі обличчя дітей і молоді, які прийшли зі своїми родинами на цю першу для них історичну імпрезу українців метрополітальної Атланти.

СТАН ТА РОЗВИТОК СУСПІЛЬНИХ НАУК В УКРАЇНІ ТА БІЛОРУСІ БУЛИ ТЕМОЮ ОДНОДЕННОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НА КОЛЮМБІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Йорк (О. Ф.). — 14-го лютого тут в Колюмбійському університеті в приміщенні будинку у міжнародних зв'язках, при участі біля 80 науковців та гостей зі східних стейтів Америки та Канади, відбулася старанно підготована конференція присвячена питанням розвитку суспільних наук в Україні та Білорусі з нагоди на похрущовський період. Конференція відбулася спільними силами Української Вільної Академії Наук в Америці та програмою для Вивчення Національних Проблем Совєтського Союзу при Колюмбійському університеті. Організаторами конференції були д-р Анна Процик та проф. Олег Федишин, члени УВАН, які є рівночасно співпрацівниками згаданої програми, якою від самого початку її заснування керує проф. Едвард Олвирт, відомий спеціяліст від Середньої Азії. Він же і відкрив працю конференції, вітаючи співпрацю обох інституцій. Далі у своїх вступних заввагах він підкреслив розвиток на-ціональних студій про національности та відмітив відсутність близького контакту і праці між громадянством українського походження та його науковцями. Слідуючим промовцем був проф. Юрій Шевельов з Колюмбійського університету, який, у характері бувшого президента УВАН, привітав приявних від цієї наукової інституції, відмічуючи її 25-річний ювілей та представлюючи УВАН як наукову інституцію, що „поєднує Схід зі Заходом і вможливлює співпрацю старої української наукової традиції з новою американською".

Першою науковою сесією була програма присвячена розвиткові історичних наук. Про українську історіографію доповідав проф. Іван Миґул з Бішоп університету в Канаді. Він підкреслив розвиток та осяги історичних наук в 60-их роках, що були дійсно імпресивними, та відмітив систематичну нагінку та критику здібніших та більш незалежно думаючих з цих істориків, особливо після звільнення Шелеста. Білоруський доповідач, д-р Ян Запрудник, відмітив повільний та незадовільний розвиток історичних наук в Білорусі та відсутність центрального історичного журналу як теж архівальних та документальних матеріялів. Його заключення було, що не зважаючи на всі ці недоліки, білоруські історики внесли поважний вклад в розвиток білоруської свідомости та почуття гордости. Цією сесією

(Закінчення на стор. 8-ій)

КҐБ дальше переслідує Амальрика

Москва. — Пресові агенції інформують, що совєтське КҐБ й далі стосує шикани супроти історика і автора книжки „Чи проіснує СССР до 1984 року" Андрея Амальрика, придержуючи його без заподання причин по кілька, а то й по кільканадцять годин в тюрмі на переслуханні. В неділю, 22-го лютого ц.р. Амальрик знову повернувся до Москви після 36-годинного допитування в різних інстанціях КҐБ і міліції. Його возили поліційним автом від станиці до станиці на обширі 240 миль в околиці Москви, допитували і нарешті звільнили та дозволили вернутися до Москви, до помешкання його дружини. В самій Москві, однак, „опіку" над ним перейняли три таїні агенти, один з яких підійшов до Амальрика та перестеріг його, щоб він не робив жадних акцій в часі тривання XXV з'їзду КПСС, який розпочинає свої праці у вівторок 24-го лютого. Амальрик тим разом був задержаний на вулиці, як він повернув з помешкання свого американського приятеля, де він був на вечері. Шикани і терорізування Амальрика тривають постійно від часу, як він, відсидівши 5-річний засуд, вийшов в травні ц.р. на волю.

Помер Мирослав Демчук, секретар 76-го Відділу і касир Окружного Комітету УНСоюзу в Нюарку

Нюарк, Н.Дж. — Минулої п'ятниці, 20-го лютого, привезений автом медичного поготівля до місцевої лікарні Мирослав Демчук, секретар 76-го Відділу та касир Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, помер тут нагло внаслідок атаки серця на 52 році життя.

Св.п. Мирослав Демчук народився в 1924 році в Станиці, повіт Радехів, в родині Василя Демчука і Марії з дому Возняк. Після скитання прибув до Америки в 1950 році і зараз таки включився в Нюарку в громадське і союзове життя. Покійний був прикладним членом УККА, місцевого Відділу ООЧСУ та УНДому. В 76-му Відділі УНСоюзу, Братстві св. Івана Хрестителя, був він протягом 8 років предсідником, а від січня 1972 року став його фінансовим секретарем, визначившися в тому часі успіхами в організуванні нових членів та в прикладному веденні справ цього Відділу. Він був теж делеґатом на кількох Конвенціях УНСоюзу.

Св.п. Мирослав Демчук осиротив дружину Юлію та доню Марію і ближчих та дальших свояків, а також цілу місцеву українську, а зокрема союзову громаду.

Св.п. Мирослав Демчук

Панахида за спокій душі Покійного була заповіджена на понеділок, 23-го лютого, о год. 8 вечора в похоронному заведенні Литвина при 801 Спінґфілд Евеню в Нюарку, а похорон на вівторок, 24-го лютого, почнаючи від години 8:30 ранку, з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя і на український православний цвинтар в Савт Банд Бруку.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

СССР – суцільна облуда

Безмежна і суцільна облудність совєтської системи відома вже віддавна всім тим народам і людям, які мали нещастя зазнати її на власній шкурі. Проте, вона до тієї міри неймовірна, що нормальній людині Заходу прямо важко повірити, як довго вона сама з цим в якійсь посередній чи безпосередній формі не зустрінеться. Із ще одною з безлічі інших тих облуд зустрілися тепер англійці, про що поінформував тижневик „Менчестер Ґардіян" з 15-го лютого ц. р.

Справа цим разом відноситься до пошти. Для кожного англійця, як і кожної людини у вільному світі, до найбільш елементарних людських прав належить право висилати і одержувати поштою листи. Це право до тієї міри елементарне, що його навіть не включено в Гельсінкську декларацію. Справа бо — самозрозуміла.

Але, щойно тепер англійці переконалися, що не така то вона вже „елементарна" і „самозрозуміла" в Совєтському Союзі. Почалося від того, що відома Мирова Фундація Бертранда Россела. яка всіляко допомагає совєтським „дисидентам", звернулася до уряду з зажаленням, що її поштові посилки до Совєтського Союзу постійно пропадають. До урядової інтервенції прийшло тому, бо Фундація, знаючи совєтську облудність, висилала всі свої листи рекомендованою поштою і за кожним разом, як листа адресатові в Совєтському Союзі не доставлено, Фундація вимагала і одержувала від англійського поштового уряду передбачених законом п'ять з половиною фунтів відшкодування. Англійська пошта це відшкодування виплачувала, але тому, що листи пропадали в Совєтському Союзі, вона через уряд звернулася до совєтського уряду з вимогою повернути їй всі ті гроші, що їх виплачено титулом відшкодування за недоставлені листи Фундації Россела.

Тоді й вилізло з мішка совєтське облудне шило: совєтські власті відмовились від будь - якого звороту виплачених відшкодувань, мотивуючи це тим, що висилачі листів, мовляв, „вживають поштову службу для активностей, несумісних з внутрішніми законами СССР".

Очевидно, що англійці таким вияснецням не задовольнились та почали прослідкувати дальше, зокрема хотіли довідатись, як совєтський уряд може знати „несумісність" закордонних листів з внутрішніми законами СССР, як ці закони ґарантують „секретність кореспонденції". І за кожном англійським твердженням совєтські власті все більше і більше заплутувались у власні суперечності, аж вкінці „врізали" справу коротко, кажучи, що совєтські поштові закони не є зв'язані з Універсальним Поштовим Союзом в Берні у Швайцарії і англійцям зась до того, що совєтська пошта робить, бо це було б... „втручання у внутрішні справи".

Англійці позицій не здають, щонайменше не здає їх публічна опінія —— як це виразно виходить із тверджень та коментарів цитованого тижневика. Виходить, що англійцям вже навіть не йде про гроші, як про формальне ствердження самими ж совєтськими властями, що їхня конституція і їхні закони облудні і не мають жадної вартости. Але це вже тільки формальність, бо в цьому, в цій совєтській облудності, англійці самі переконались. А це варто більше, ніж неповернені урядові гроші за виплачене відшкодування за недоставлені совєтською поштою листи. Заплачено за науку.

Новий амбасадор до ОН

Якщо Сенат затвердить Вілляма В. Скрентона на пост амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй, то можна сподіватися, що хоча виступи нового амбасадора не будуть такими „кольоритними" та „контроверсійними", як його попередника Деніела Мойнігена, то він на цьому міжнародному форумі продовжуватиме вести більш рішучу політику, яку започаткував президент Джералд Форд, а в життя переводив Мойніген.

Ці передбачення можна базувати на заявах Президента та самого Скрентона. Президент Форд вже кількакратно заявив, що політика ЗСА на форумі Об'єднаних Націй не зміниться, тобто новий американський амбасадор продовжуватиме агресивно відбивати неоправдані напади на ЗСА з боку держав „третього світу", як також комуністичних країн, а рівнож протиставитиметься нереалістичним чи таким несправедливим резолюціям, як, наприклад, та, яка утотожнює сіонізм із расизмом і расовою дискримінацією. Сам Вілліям Скрентон завжди дуже похвально висловлюється про свого попередника Мойнігена, заявляючи, що дуже важливим є те, щоб на форумі Об'єднаних Націй представник Америки „гостро виступав в імені своєї країни".

Вілліям Скрентон має всі кваліфікації бути добрим амбасадором до Об'єднаних Націй. Він же колишній член Палати Репрезентантів, колишній республіканський губернатор Пенсильвенії, дорадник двох Президентів, Ричарда Ніксона та Джералда Форда, і помічник двох державних секретарів. Досвід, який він набув на тих важливих постах, як також і те, що він завжди знаменито вив'язувався з усіх спеціяльних доручень президентів Ніксона та Форда, як за кордоном, так і на терені Америки, є ґарантією, що він буде ефективним речником ЗСА на форумі Об'єднаних Націй. Мойніген успішно виконував обов'язки амбасадора із притаманною йому бравурою. Існують всі підстави твердити, що Скрентон матиме такі самі успіхи, бо хоча форма його виступів буде різнитися від його попередника, то зміст буде той самий.

„Ми ніколи не визнаємо Ізраїлю" – заявляє представник ПВО

Бейрут, Ливан. — Представник Палестинської Визвольної Організації Салях Каляф, відомий також як Абу Аїд, заявив в промові, опублікованій пізніше бейрутською газетою, що його організація ніколи не визнає існування Ізраїлю, як окремої самостійної держави. Абу Аїд, який є другою людиною після Ясіра Арафата в ПВО, відмітив, що Алль Фатаг (збройні сили Палестинської Визвольної Організації) задумують в найближчому майбутньому заключити військові договори із заприязними „проґресивними арабськими країнами" для ведення спільної військової акції проти Ізраїлю.

Проф. д-р Петро Стерчо
Член Екзекутиви УККА

СТРУКТУРА УККА Й ВИМОГИ ЖИТТЯ

(3)

Слід відмітити, що згідно з постановами Статуту „Політична Рада плянує і пропонує Раді Директорів і Екзекутиві для схвалення програму діяльности". Отже, Політична Рада нічого не рішає в імені УККА, а тільки „плянує і пропонує... для схвалення програму діяльности". Чи повинна вона мати інші права, чи ні — це справа, що її повинні вирішити складові частини, тобто членські делеґати та делеґати від платників на УНФонд на Конґресі. . Але треба пам'ятати, що не можна надавати тих самих прероґатив двом чи трьом органам УККА для діяння одночасно, бо створить не тільки хаос, але й дасть притоку до непорозумінь та до деконсолідації.

Тоді, як у минулому предсідником Політичної Ради з уряду був Екзекутивний Директор, що, може, й мало свій глузд у первісному розумінні компетенцій програмово - плянувального органу, а не рішального, то згідно із діючим Статутом тепер, Політична Рада має власну Президію, а її Голова має право „брати участь у засіданнях Екзекутиви УККА з правом ставити внески". На мою думку, право ставити внески — це важлива прероґатива.

У кожному випадку члени Політичної Ради входять у склад Ради Директорів і на різних чи надзвичайних засіданнях Ради Директорів мають право рішального голосу.

Чи повинна структура УККА піти по такій лінії, щоб Політична Рада була, як кажуть, „законодавчим органом", а Екзекутива — тільки „виконавчим органом" УККА, як це дехто пропонує, треба добре обдумати всім організаціям, які є членами УККА і несуть відповідальність за його діяльність. Але в ніякому разі не слід накидати такого обов'язку на саму Статутову Комісію, бо Статутова Комісія повинна б тільки оформити в статутові параґрафи ті рішення, які властиво хочуть перевести самі членські організації УККА, які мають відповідну статутову більшість для таких ухвал. Очевидно, це вимагало б ґрунтовної перебудови структури УККА. Це вимагало б обміркування кожного аспекту, й не можна було б задовольнитися тільки тим чи іншим додатком. Але все залежить від волі членських організацій і платників Народного Фонду.

До ґ). Згідно з постановами Розділу VIII Статуту УККА, в місяці жовтні кожного року відбуває засідання Крайова Координаційна Рада УККА, у склад якої входять члени Екзекутиви і Голови та Секретарі Відділів УККА в цілій країні.

Це орган, який має координувати працю Відділів з працею Екзекутиви УККА й має намічувати способи кращого виконування програми діяльности на місцях. Завдання дуже потрібне й практичне: обмін досвідом з місць може прислужитися до загального покращання діяльности і то цілости УККА.

Чи потрібний цей орган? На мою думку, навіть дуже потрібний. Тепер маю велику честь, але й важкий обов'язок бути і членом Екзекутиви і Головою одного з найдіяльніших Відділів УККА в Америці, у Філядельфії. З цього досвіду можу ствердити, що така координація необхідна!

До речі, Крайова Координаційна Рада УККА вибирає тих 12 голов Відділів УККА, що входять у склад Ради Директорів. Там вони репрезентують потреби самих Відділів УККА, незалежно від членських організацій, які часом можуть мати свої партикулярні інтереси. Відділ УККА репрезентує цілу українську громаду своєї місцевости!

До д) і е). Здається, що до Контрольної Комісії нема ніяких завваг. Натомість дехто підносить домагання, щоб діяв „незалежний Суд УККА". Мені важко збагнути розуміння цього терміну, бо ідеться тут тільки про вирішування справ, що випливають із нарушення постанов Статуту УККА або із нарушення основних принципів, на яких базує свою діяльність УККА. Отже, хочемо цього чи ні, „Громадський Суд УККА" діє тільки, як один із органів УККА, що має спеціяльні компетенції в самій системі УККА.

Очевидно, всі інші справи належать не до Громадського Суду УККА, а до реґулярного „незалежного суду".

Заключення

1. Хоч теперішня структура УККА, побудована на існуючому Статуті, не є ідеальною, але забезпечує вона участь у керівних органах УККА якнайширшому вахляреві членських організацій з одного боку, а платникам Українського Народного Фонду з другого. Чи може бути якась ширша база для консолідації? Якщо так, то варто над нею застановитися, але, наскільки мені відомо, ніхто не подав такого проєкту, щоб поширив ту базу.

2. Український Конґресовий Комітет Америки є репрезентантом зорганізованої української спільноти в ЗСА, але не намагається він нагадувати чи уподібнювати себе до якогось „уряду", бо ж і не має він ніякої сили вводити свої рішення в життя, крім апелювання до доброї волі громадянства. УККА базує всю свою працю і організує всі

(Закінчення на стор. 8-ій)

Роман С. Голіят

„БЕЗ ВІТЧИЗНИ"

III

Автор переповідає, як Мазепа проти волі Кочубея одружився з дочкою Кочубея Мотрею, не зважаючи на те, що він, гетьман, був сам її хресним батьком. Тоді, коли гетьман, не перериваючи своїх численних зайнять, тішився в Батурині Мотрею, Кочубей у Полтаві варився в їдкому сосі почуття образи і споневірення, які зроджували в ньому прагнення помсти. Кочубей разом з полковником Іваном Іскрою вислав до царя донос на Мазепу, що, мовляв гетьман готував козацьке повстання та що його відвідують графиня Дольська — польський шпигун та інші підозрілі особи. Цар покликав до себе Шафірова, царського резидента на Україні, тайного секретаря, який був у добрих відносинах з Мазепою і їв хліб з його руки. Шафіров, який трясся зі страху, щоб укінці на нього не впала відповідальність, запевнив царя, що донос фальшивий. Іскра й Кочубей були заслужені на смерть.

Полковник Семен Палій, який не міг встоятися перед військами Адама Сєнявського, перейшов із своїми козаками Дніпро, шукаючи допомоги в Мазепи — батька козаків. Його арештовано і передано цареві. На царський наказ його заслали у військову фортецю, правдоподібно над рікою Єнісеєм.

Шведська армія зайняла більшу частину Польщі та ввійшла до столиці. Станіслав Лєщинський, як польський король, засів на замку. Август Другий уклав з Петром І перемир'я, дозволяючи цареві на введення військ і дію проти шведів на території Польщі. Тут Садзевіч не дуже поблажливий до шведів;

„Шведська армія поводилася з населенням жорстоко. Горіли дисятки сіл, забирано худобу, запаси харчів вивожувано, бували випадки розпачливого спротиву, спорадичної партизанки. Наїздник мститься жорстоко. За одного шведа пускали з димом цілу околицю".

„Тим часом у Батурині Мазепа раду радив. Нарада відбувається у великому кабінеті гетьмана Мазепи, удекорованому портретами Богдана Хмельницького та іншими славними гетьманами, як, наприклад, портретом Конашевича - Сагайдачного. Присутні найбільш відомі з козацької старшини: Горленко, Ловиковський, Апостол. Гетьман за письмовим столом слухає уважно, рукою підперся під бороду, переносить зосереджений погляд від одного бесідника на другого". Цим нарадам прислухалася молода гетьманша. Вона добре знала польську й французьку літературу. Вона знала, що дістьcя в західніх державах, Франції, передусім у Парижі, як також і у Відні, Дрездені й Еспанії.

Заговорив Мазепа: „А прецінь бачиш, що я роблю. Підніс Могилянську Академію в Києві на взір Краківської Академії. В інших містах закладаю колеґії. В тих установах будуть вишколюватися і виховуватися діти нашої старшини. Будую церкви, монастирі — осередки науки. Підтримую мистецтво, запрошую артистів з усього світу, саджаю їх за своїм столом. Я поставлю дідичний трон Мазепинців у золотоверхому Києві. Малиновий прапор Архангела Михаїла залопотить над землями України".

Коли цар довідався про договір Мазепи із шведами, обліг Батурин і спалив цю твердиню разом з мешканцями, а на Мазепу наказав церкві кинути анатему. Невелика Залога козаків у Батурині не встоялась перед переважаючою московською силою. В обороні Батурина хороброю смертю полягла Мотря, яка була в передніх лавах його оборонців, і ціла залога Батурина.

Московська армія під Полтавою нараховувала 40 тисяч вояків, а Карл, — разом з козаками Мазепи й частинами польського війська, що ними керував Станіслав Понятовський, — нараховував 30 тисяч вояків. По стороні царя, на горбі, серед московських військ на коні був Семен Палій, якого на вістку про „зраду" Мазепи виведено з темниці і привезено сюди. Він сидів на коні, тримаючи заштивнілі від кайдан ноги в стременах. Очі, напів сліпі, виділи світ через сіру мряку. Може і сичав ненавистю на Мазепу, колись батька, улюбленого вождя, а потім найгіршого ворога? А може застигло серце Семена, не відчувало вже нічого?

Далі польський автор пише про невдачу полтавського бою, бо було мало поляків.

„Я недоцінював поляків, — говорив король. — То вони врятували мені життя, пробили окруження. Чому ж то не взяв я їх більше на виправу, як то мені доражував Мазепа?"

Полтава була оточена шведськими, козацькими й польськими військами понад три місяці. Пізно влітку 1709-го року шведи мусіли відступати. До російського полону потрапило понад 18 тисяч вояків, в тому числі всі генерали. „Довгі колони шведських полонених прямували на північ. Частина їх, ті, які переживуть, з-часом повернуться на батьківщину. Осібну колону творили взяті до неволі козаки. Тих не потрактовано як комбатантів. Закуті в кайдани, волочилися зрезиґновані в далеку дорогу, з якої не було повороту".

Мазепа, Карл XII, Пилип Орлик, Понятовський з невеликою частиною війська переправилися до Туреччини. „В дорозі Мазепа тяжко захворів. Здається, що в його особі ми втратимо одного із наших головних атутів. Орлик міг би обняти по ньому булаву. То людина великого розуму й характеру. Ніхто однак не заступить Мазепу".

Садзевіч закінчує свою історичну повість згадкою про смерть Мазепи і передання ним заповіту й булави Орликові: „Недовго, може завтра або й за годину, мене не буде між вами. На той випадок своїм наслідником назначую Пилипа Орлика... Хай далі провадить діло мною підняте, щиро, але й нещасливо. Хай здобуде те, чого мої очі вже не побачать. Коли Орликові не вдається перемогти на своїй землі, то хай іде в світ, на еміґрацію, і візьме з собою смолоскип моєї мислі, і хай не дозволить йому погаснути. Аж прийде день..."

Частина козацького війська вступила до війська турецького, частина розійшлася по Туреччині й інших краях. Орлик виїхав на еміґрацію до Франції... Його внук став французьким генералом...

За словами автора, Понятовський спровокував війну Туреччини з Росією. Ця коротка війна закінчилася перемир'ям, на підставі якого цар погодився на поворот Понятовського до Польщі, а Карлові дозволено перейти через Польщу до Швеції.

Садзевіч у стоїй праці до пересади покликується на видуману ним місію розвідника, який уже в той час (XVIII ст.) мав до розпорядження... підслухові апарати. Автор, згадуючи про нищення москалями Батурина і перлин української культури, мабуть не міг згадати про нищення української культури, яке Москва почала ще перед Батурином і продовжує по сьогодні — паленням українських бібліотек і нищенням української старовини.

Марек Садзевіч написав історіографічну повіть базовану на фактах. Читач, який знає ті факти, буде вдячний авторові, бо він ті факти подав згідно з об'єктивною історичною правдою.

(Кінець).

Володимир Мацьків

НЕ РОБІМ КРИВДИ СВОЇМ ДІТЯМ

Переглядаючи шкільні оцінки учнів, бачимо, що ті оцінки не у всіх однакові, хоч вчителі провадять свої лекції однаково для всіх учнів у цілій клясі. Одні учні мають дуже гарні оцінки, деякі середні, а бувають і такі, що їх оцінки доволі низькі. Одні виконують свої обов'язки совісно і радо, а інші так, щоб тільки проминула лекція і час, та ще бувають і такі, що перешкоджають своїм товаришам.

Те саме відноситься до сил і здоров'я дітей. Одні сильні, здорові, радісні, а іншим багато дечого не достає. Одні доживають поважного віку, а інші залишають цей світ в молодому віці.

Заходить питання, чому воно так? Як виказала наука, таких причин є доволі багато і не всі ці причини ще як слід перевірені і вияснені. Але існує багато доказів, що діти одідичують по своїх батьках багато такого, що опісля впливає на життя, здібності, працю та навіть вік їх відходу з того світу. Такі діти часто покутують за вчинки своїх батьків, хоч самі нічим не провинилися.

Щоб ясніше представити цю справу, хочу подати переконливий доказ: усі наші старші люди, що пам'ятають ще часи з-перед Першої світової війни на рідних землях, мали нагоду частіше бачити на відпустах та празниках — калік, які, не маючи змоги заробити на прожиток, мусіли просити милостині. Бували там люди сліпі, глухі, горбаті, з нерозвиненими руками, чи ногами і под. З цим каліцтвом вони прийшли на світ, а не одержали їх пізніше в якомусь випадку. Все це, як свідчать докази теперішньої науки, наслідки п'янства їх батьків, що його польські пани поширювали на нашиx землях при допомозі своїх орендарів, що різними штучками та підступами розпиячували наших неосвічених селян, щоб зробити з них бездушних та послушних рабів, а при тому заробити грошей для себе і для пана. Найбільш поширювано п'янство на наших землях в першій половині XIX століття, коли то заіснували надії на знесення кріпацтва — панщини.

Це вже науково доказано, що в хвилині, коли розпочинається життя дитини, а організм батьків (одного чи обох) пересяклий алькоголем, така дитина народиться з фізичними, духовими хибами, бо випитий алькоголь не залишається в шлунку, як усі інші споживи страви та харчі, а просякає з нього і розходиться по всьому організмі, затроюючи усі клітини. Діти, які почалися в таких умовинах, терплять ціле своє життя. Та на цьому не кінчається. Діти, обтяжені батьками, дуже часто передають це їх обтяження своїм потомкам, нераз аж до п'ятого покоління.

Хоч не всі діти любителів алькоголю родяться фізичними каліками, то все таки вони бувають обтяжені некорисними наслідками. Деякі бувають слабого здоров'я, інші не мають доброї пам'яти та здібностей здорово і логічно оцінювати різні явища життя, не мають охоти до науки та іншої корисної праці. Одні є схильні до скорих і частих захорювань, а деякі інші до негідних вчинків і т. п.

На щастя, важкий алькоголізм серед нашого народу проминув, як знесено кріпацтво - панщину, завдяки заходам деяких наших шляхетних діячів, головно читалень „Просвіти", які розвинули були широку діяльність в тій ділянці в другій половині мин. століття, але наслідки цього алькоголізму ще не всі проминули.

Та, на превеликий жаль, до нас доходять вістки, що теперішній окупант нашої землі знову розпиячує наш нарід, щоб він став покірний і виконував накинені йому обов'язки та без спро-

(Закінчення на стор. 7-ій)

Андрій Чировський

УКУ – КОНЕЧНІСТЬ ДЛЯ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ

(4)

Поза документальними матеріялами, науковцеві потрібні теж і твори інших спеціялістів. У бібліотеці УКУ знаходяться найновіші досліди на теми українїстичні: українською та чужими мовами. Рівнож зібрані тут томи з інших предметів, але написані по-українськи — твори укаїнських вчених в Україні й поза її межами.

При оцінці кожного університету завжди важливою є видавнича діяльність. У випадку Українського Католицького Університету ця діяльність є дуже розвинена. Під сучасну пору вже таки відоме Видавництво Українського Католицького Університету випустило яких 110 томів, і це за перше десятиліття свого існування. Таке плодюче видавництво творить форум для дискусії і перестудіювання різних наукових проблем серед наших вчених, які читають твори, які появилися, черпають з них зміст та бібліографію, а в багатьох випадках знаходять можливість на друкування і власних праць. В каталозі видавництва можна знайти, наприклад, в самій загальній серії „опера універсітатіс", між іншим, такі спеціялізовані праці: проф. Ленцика „The Eastern Catholic Church and Czar Nicholas I", професора Галайчука „Historia de la Organisacion Politica de Europa Oriental" чи професора Каковського „Мистецтво Лемківської Церкви", і також загальні, фундаментальні праці, як наприклад, „Історія християнства на Русі-Україні" проф. Чубатого, чи „Історія римських вселенських архиєреїв" о. проф. Нагаєвського; перша україномовна „Історія Грецької Літератури" проф. Соневицького, за якою українські вчені їздили з Києва аж до Москви. Не треба навіть пригадувати за славну серію „Монумента Украіне Гісторіа", що вже дійшла до тридцятого тому, чи про серію „Твори Блаженнішого Иосифа". Самих серій є п'ятнадцять.

Ще є впливовий чинник для науковця, а це — атмосфера. Мусить бути спокій; а Український Католицький Університет положений на периферіях Риму, де околиця спокійна, але все ж таки близька до інших наукових осередків міста. Теж необхідним є гомін — гомін думок, який виходить з обміни поглядів. На УКУ не тільки студенти мають можливість зустрітися з українськими вченими, але ж і наші науковці мають тут змогу зійтися, переговорювати, і користати із знання та досвіду один одного.

ЗАГАЛ УКРАЇНЦІВ

Здавалося б, що набагато легше доказати важливість Українського Католицького Університету для питомців, світських студентів та науковців, як для ширшого загалу української спільноти. Натомість, після того, що ми вже обговорили, видно, що з певної точки зору УКУ є ще важнішим всім українцям, які з нього посередньо користають.

Представники вищезгаданих груп всі знаходять щось особливе, що їх цікавить, на УКУ — так теж є з не-науковцями, не-студентами, не-питомцями. Ця установа становить „клаптик України" в чужій Італії. Скільки туристів, коли приїжджають з американськими групами, спеціяльно покидають на день туру та їдуть дуже часто з другого кінця міста, щоб тільки добитися до св. Софії й університету, та там між українцями з усіх кінців землі зустрітися, перебути кілька годин, поговорити своєю мовою, заглянути до бібліотеки, де знаходять ся наші видання з цілого світу, а ще відвідати Музей мистецтва і патріярший двір. Загально — піднестися на дусі. А навіть і поза Римом, філії УКУ виконують подібну ролю — збирають наших людей під гаслом свідомости: свідомости просвіченої наукою.

Але ж на цьому не кінчається корисна дія університету для спільноти, бо УКУ дає нам такі плоди: добрих українських священиків, свідомих молодих батьків, високого рівня рідну науку.

Коли питомець закінчить богословські студії в колеґії св. Софії при Українському Католицькому Університеті, будьмо певні, що буде українським священиком в повноті значення цього слова: в нього буде здорове відношення до організаційної діяльности нашої діяспори, його проповіді будуть українською мовою, на теми, які підходять українським вірним, його богословське знання буде скероване на працю серед народу, який сприймає істини об'явлення східньою ментальністю, а його особистість буде перейнята рідним українським благочестям — духовною спадщиною тисячолітнього українського християнства. Годі з такого священика не користати.

А ці студенти, які відвідували виклади літніх курсів, стануть згодом і учителями в українських школах, майбутніми пересмниками і носіями української традиції у світі.

Хто знає скільки з них знайде собі тут друга — подругу на життя, щоб творити нові українські родини, а будуть вони дійсно українськими родинами, з молодими батьками, що люблять і знають свою батьківщину, хоч ніколи її не бачили самі. Ці студенти наберуть культури світу, щоб гідно репрезентувати наш народ перед чужинцями, а побачивши Европу, її спосіб життя і перебувши хоч місяць у „старому світі", чи не будуть краще розуміти своїх батьків? З цього всього користає кожний українець.

(Продовження буде)

Громадська нарада у Філядельфії у 200-річчя відзначення ЗСА і 100-річчя Українського Поселення

Американці вже віддавна почали заповідати, що на 4-го липня 1976-го року припадає 200-річчя проголошення Незалежности Америки, подаючи проєкти для якнайкращого відзначення цього Ювілею. Філядельфійські щоденники кожного дня подають, що сталося в історії америки 200 років тому, — з цікавістю читаємо про ці події, які з кожним днем зближають нас до 4-го липня 1976 р., до Дня Незалежности ЗСА і в дусі думаємо за Шевченком, коли й ми дочекаємося Вашінґтона. До праці за волю України, за наше збереження на американській землі, належить сьогодні наша підготова, щоб разом з американцями відзначити День Свободи Америки, бо це й наш День Свободи, бо ми тут на свобідній землі, а не на поневоленій Москвою Україні. Відзначаючи якнайкращою участю 200річ. Америки нас почують, побачать, оцінять, зрозуміють і підтримають у нашій праці й боротьбі за існування, за таку саму свободу і для України. Тому конечно зробити все, без огляду на труди і кошти, щоб наша участь у цьому великому відзначенні 200-ліття ЗСА у кожній закутині ЗСА, де тільки живуть українці була відома. Включайтеся у всеамериканські демонстрації, роздавайте англомовні публікації про славу і свободу Америки з проханням тієї ж свободи для Московою поневоленої України. Наша мудра і обдумана участь у відзначенні 200-річчя Незалежности ЗСА більше може зробити ніж найбільш численна участь в маніфестації в Ню Йорку чи Вашінґтоні, як голодівка, чи висилання петицій до конґресменів, щоб вони заступились за нашу Церкву, за Мороза чи арештованих та переслідуваних в поневоленій Україні.

Коли до цього відзначення 200-річчя ЗСА долучимо ще відзначення 100-річчя Українського поселення у ЗСА, то це ще більша можливість і всіх нас спонукати до праці. Давноприбулі, новоприбулі і тутнароджені мусять усвідомити собі, що їхні батьки й діди тому 100 років були в ЗСА були співтворцями сучасної сильної, багатої і могутньої Америки.

Ці і подібні думки висловлено на нарадах 72-ох представників українських громадських організацій в неділю 5-го жовтня м. р. у Філядельфії, колисці Американської Незалежности. Наради відкрив і ними проводив у заступстві голови місцевого Комітету для відзначення 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення у ЗСА інж. М. Нич, який привітав і представив гостей представників від Централі УККА в Ню Йорку, запрошуючи їх до Президії разом з місцевими провідниками громади. У першій частині нарад розглянено справу УНФонду, як засіб матеріяльної сили УККА, а в другій — відзначування 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення у ЗСА.

Після наміченої програми першим доповідав мґр Іван Базарко, екз. дир. Централі УККА в Ню Йорку, який поінформував про завдання УККА, про виконану і намічену працю перейшов до справи УНФонду, який треба змінити, щоб далі успішно проводити працю. Прелеґент перелічив членство всіх 4-ох Братських Союзів та їхню фінансову силу, як теж кредитівки та українських щадниці-банки, мирян в галицьких, закарпатських і православних церквах та українських евангелистів. Всі вони або хоча половина з них можуть на УНФонд давати більше як досі. Підкреслив, що Філядельфія уже довгими роками на першому місці, стож і нова Управа Відділу УККА у Філядельфії д-ра П. Стерча напевно буде перша. Додав, що в цілі врочистого відзначення 200-річчя ЗСА в 1976 р. УККА заснував Крайовий комітет в Ню Йорку з Відділами у ЗСА. Цей Комітет звертається з проханням, щоб уся українська громада в Америці прийшла з фінансовою допомогою.

Про УНФонд взагалі, а зокрема у Філядельфії подав доповнення мґр І. Скочиляс, обрахувавши, яку суму українці у ЗСА дають, а яку могли б дати. Порівняв колишню жертвенність в Галичині і жертвенність на еміґрації. Доказував можливість вплачування на УНФонд у ЗСА мільйон долярів, подаючи, що це не фантазія, а можливість. Вказав на бюджети хоч би молодечих організацій Пласт і СУМА, на поодинокі парафії і порівняв з бюджетом УККА. Звернув увагу у самій Філядельфії на ощадности українців в Кредитівці „Самопоміч", на 80 відсотків ощадностей українців в Українській Щадниці і двічі стільки українського капіталу в чужих банках. Підкреслив, що українська громада у ЗСА виплатила мільйони на Гарвард, на Енциклопедію, на пам'ятник Шевченка, на величаву катедру у Філядельфії, на розбудову УПЦеркви в Бавнд Бруці, далі будує церкви, а на УККА — порівняльно мало. У Філядельфії є 100 товариств, а тільки половина платить на УККА. Чи не найвищий час провірити справу, щорічна бо збірка майже однакова, а й та загрожена.

У другій, довшій частині філядельфійських громадських нарад, зайнялися справою української участи відзначувань 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення у ЗСА. Першим, на цю тему, доповідав ред. Я. Гайвас заступник голови і організац. референт Крайового комітету, який об'їжджає більші українські скупчення у ЗСА, виголошуючи доповіді, та подає до преси головно у „Свободі" і „Америці" статті про якнайбільшу українську участь у відзначуванні 200-річчя ЗСА та про якнайкраще відзначування 100-річчя Українського Поселення у ЗСА. Про ці обидва відзначування почує й поневолена Україна. Відзначаючи 100-річчя Українського Поселення у ЗСА, хочемо підкреслити виконану тут досьогодні працю, яку продовжуємо. Відзначуючи ці роковини хочемо зрушити українців в Америці без огляду на їхній вік, середовище, партійне переконання і релігійне віровизнання. Центром відзначень іменовано Вашінґтон. Там зорганізуємо Український Тиждень у 1976 році з масовою присутністю, імпрезами, мистецтвом, наукою, студентством та молоддю. Українська молодь згодилася на Табір молоді з тисячу осіб. Це мінімально — сказали вони. Допоможім їм!

Черговим доповідав д-р Іван Скальчук, голова Філядельфійського Комітету для відзначення 200-річчя Незалежности ЗСА і 100-річчя Українського Поселення в Америці. Прелеґент говорив про етнічні меншини взагалі і про українців зокрема, які виконували тут найчорнішу працю у копальнях, на будовах кораблів, створивши економічну силу Америки. Згадав теж і про пізніше відродження, коли українці здобули різні професії, і мають всілякі можливості будувати сильну Америку. Д-р І. Скальчук розповів, як він з д-ром Ценком і адвокатом Дармопраєм звернулись до урядових чинників в справі відзначувань 200-річчя ЗСА у Філядельфії, і про те, що вони отримали матеріяльну підтримку, яку у найвищій сумі дістали жиди, німці і українці. Програма відзначень уже почалася з виступами у найбільших і найкращих залях. Щоб відзначити наше 100-річчя у ЗСА, а теж і документально представити траґедію України, — її поневолення Москвою, для цього треба власних фінансових засобів, які ми — українці в ЗСА повинні дати. Теж згадано, що в 1976-му році у Філядельфії у присутності Папи відбудеться Евхаристійний Конґрес, чергова велика можливість української репрезентації і підтримка воюючій УКЦеркві.

За Фінансову Комісію Громадського Комітету у Філядельфії для відзначення згаданих Ювілеїв звітував її голова інж. Методій Борецький який м. і., поставив запит, чому ми, порівняльно бідна українська еміґрація, маємо справляти 200-річчя найбагатшої держави світу? Відповідь була переконлива і рішено взяти активну участь у відзначенні 200-річ. Незалежности ЗСА і теж гідно відзначити 100-річчя Українського Поселення у ЗСА. Зокрема у Філядельфії проходитимуть великі урочистості, тут бо відбулося проголошення Декларації Неалежности Америки. Голова фінансів поінформував про друк і розіслання звернень, листів, летючок, плякатів та 150 збіркових листів для Філядельфії і околиці. Почавши з жовтнем, по домах ходять 44 збирачі. Від Крайового комітету з Ню Йорку отримано 10.000 жетонів для розпродажу. З приводу потреб на згадані відзначення філядельфійці повинні більше як звичайно пожертвувати.

Наприкінці доповідав д-р О. Лужницький голова редакційної комісії, — публікації „Українці в Пенсильвенії", яка матиме 128 ст., світлини і мапи. У книжці подано про українців в Пенсильвенії, окремо у Філядельфії, про українську Церкву, музику, театр, спорт, пресу, про українців які дісталися на провідні посади, інформації для туристів про Україну та інше. Тираж 10.000 примірників.

Микола Вайда

Загальні збори Відділу ООЧСУ Вілліямставні

В неділю, 1-го лютого ц. р., в домі п-ва Лісних, відбулись Річні Загальні збори, Відділу ООЧСУ у Вілліямставні, Н. Дж.

Збори відкрив уступаючий голова Михайло Ваповський та привітав представника Головної Управи ООЧСУ, М. Ковальчина і членів.

Після відчитання програми Зборів, одноголосно випрано Президію Зборів в такому складі: М. Ваповський — голова й Іван Васюрко — секретар. По прочитанні протоколу з попередніх Загальних Зборів, І. Васюрком, голова Зборів попросив до слова - привіту члена Гол. Управи М. Ковальчина, який вказав на ціль та діяльність Організації Оборони Чотирьох Свобід України, на терені ЗСА та накреслив, яке повинно бути відношення Відділів до ГУ і подякував Відділові й всім членам, за їхню зразкову діяльність, яка може бути прикладом для більших Відділів.

З цієї нагоди голова Зборів, передав на руки М. Ковальчина, чек на суму 1.000 дол., від Відділу, як безвідсоткову позичку на новозакуплений Дім ОУВФ-ту в Ню Йорку.

Відтак приступлено до звітування членів Управи. Хоч пророблено багато праці, то зі скромности звітування було дуже коротке.

Опісля відбулась речева дискусія, яка велась в напрямі, якби побільшити членство Відділу та про кращу активність Відділу.

На цьому терені Відділ ООЧСУ є єдиною організацією, як політичною так і громадською. Інших організацій там не має.

На внесок Номінаційної комісії, Загальні Збори обрали нову Управу Відділу в складі: Іван Васюрка — голова, Андрій Стахнів — заступник голови, Зеновія Лісний — секретар, Михайло Ваповський — скарбник та Емілія Ваповська — член. Контрольна комісія: Олександер Кобаса — голова й Павло Лісний — заступник голови.

Після заключного слова новообраного голови І. Васюрки, Збори закінчено. По Зборах п-во Лісні, гостили присутніх смачною вечерею. Під час вечері на прохання друзів, М. Ковальчин поділився враженнями з недавньої поїздки до Арґентини, де побував з нагоди відслонення пам'ятника Головному Командирові УПА сл. п. ген. хор. Романа Шухевича — Т. Чупринки.

М. К.

Успіхи молоді

Лідія А. Мицак, дочка Марії і Василя Мицаків народжена 1958 р. у Ню Йорку, сьогодні учениця останнього року середньої школи у Вайтголлі, а внедовзі студентка Бурлінґтонського університету, де студіюватиме психологію, хемію та іноземні мови, отримала від Вашінґтонського повіту ряд відзначень і нагород.

Її призвище було на листі Крайового Почесного Товариства у Скен Монтейн, коли вона була ученицею середньої школи у Вагайголлі. Цього року Ліда Мицак була однією з чотирьох учениць, яка отримала стипендію на студії мед-сестри. Її прізвище також поміщено в довіднику 9-го видання „Хто є хто" поміж американськими середньошкільниками.

У місцевості її перебування вона здобула трофей на конкурсі „Панни — підлітка" для відзначення 200-річчя ЗСА і 50 долярову стипендію.

Лідія Мицак, хоча живе далеко від української громади гарно володіє українською мовою і читає українські книжки і часописи. Вона і її батьки є членами 361-го Відділу УНСоюзу.

Н. Н.

В ЛМКлюбі в Ню Йорку

Український вертеп

Заходами Літературно-Мистецького Клюбу і 64-го Відділу Союзу Українок Америки, тут в приміщеннях Клюбу відбувся черговий п'ятницевий вечір з доповідями про Український Вертеп мґр Любови Волинець і Слави Геруляк.

Програмою вечора проводила інж. Оксана Щур, розказавши на вступі про щорічну участь 64-го Відділу СУА в зимовому сезоні у величкій передріздвяній виставці в найвищому будинкові Ню Йорку над рікою Гудсоном, в якому примістився Світовий Торговельний Центр.

Доповідь про український Вертеп виголосила мґр Любов Волинець. Український Вертеп постав при кінці XУП століття. Всі ляльки, що виступали у Вертепі, зроблені з дерева й одягнені відповідно до постаті, яку вони представляли. Спочатку Вертеп відтворював сцени з Народження Христа, тобто подавав релігійні теми, пізніше були вже в лялькових виставах і світські теми. Досі не вияснено, де і як такий театр почав діяти, джерел про те немає, напр. письменник Іван Франко був тієї думки, що такий театр прийшов в Україну з Туреччини, бо їхня релігія забороняла виступати живим людям, тож виструґували ляльки з дерева чи робили з іншого матеріялу. Різдвяні драми, показувані у Вертепах були досить довгі і нудні, тому в інтермедіях показували ще й світські веселі сцени та постаті.

Щоб запізнати українського і англомовного читача з українським Вертепом, 64-ий Відділ СУА видав дуже гарну відбитку такого Вертепу з двомовними поясненнями такого змісту: „Вертеп" — це своєрідний український ляльковий театр, який постав при кінці XУП-го століття. У мініятюрному двоповерховому будиночку ляльки відогравали вертепну драму, яка складалася з біблійних сцен в першій дії та з коротких веселих сценок із щоденного життя в другій дії. Головною особою другої дії був козак — Запорожець, який символізував геройчне минуле України та її боротьбу за національну та релігійну волю". Звичайно, всі постаті лялькового театру зберігалися в скриньці, щоб під час дороги не поламались. Таку скриньку з ляльками залишили бурсаки в домі знаної української родини Галаганів в Україні.

Після доповіді, яку присутні прийняли рясними оплесками, друга авторка на вечорі, мисткиня Слава Геруляк, говорила про побут і культуру нашого народу, що старається відтворити і втримати свої традиції, порівнюючи цю нашу історичну культуру, наші святкові чи побутові звичаї із сьогоднішнім занепадом у кожній такій ділянці. Опісля схарактеризувала поодинокі ляльки Вертепу з виданої картини, пояснювала їхній одяг та інші деталі.

Таких ляльок на першому поверсі, що представляли народження Ісуса, було вісім — на долішнім десять.

Всі ляльки того ж Вертепу зроблено з тканин, а обличчя виліплено майстерно з глини. На прикінці вечора голова 64-го Відділу СУА, Оксана Щур, подякувала Клюбові за гостинність і запросила присутніх на передріздвяний Ярмарок у домівці 64-го Відділу.

Ісляндія в прозірках

У п'ятницю, 28-го листопада, після надзвичайних Загальних Зборів, відбувся „Клюбовий Вечір" на якому маляр і скульптор, Юрій Бобрицький, доповідав про острів Ісляндію, ілюструючи свою допотідь прегарними кольоровими прозірками, що їх придбав під час дворазового побуту в цій країні.

Розпочинаючи вечір, автор подав деякі цікавіші дані про самий острів і його населення. Столицею краю є місто Рейк'явік, досить модерно розбудоване. Населення острова сягає ледве 200 тисяч душ, хоч поверхнею острів більший за Ірляндію. У столиці є університет, два театри, музеї, середні та народні школи, церкви та інші інституції. Недалеко від столиці із землі б'ють угори струї води — ґейзери. Цю гарячу воду розпроваджують підземними рурами по будинках і тим способом огрівають всі мешкання й установи. Острів є сам для себе самостійним краєм, пов'язаний лише деякими справами з колишньою метрополією — Данією. На острові існує велика військово-повітряна американська база, що охороняє північну півкулю в рамках північно-атлянтійського пакту. Підставою індустрії і прожитку населення є риболовля і плекання овець. Саме тепер країна є в гострому конфлікті з европейськими краями і совєтами за право риболовлі на ісляндських територіяльних водах, які Ісляндія в обороні свого проіснування визначила на двісті миль від своїх берегів. Годівля овець дає країні вовну, свіже м'ясо і молоко. Тримають теж корів, але небагато. На цілому острові немає одної деревини чи корчів, бо нема родючої землі: все вулканічні скелі, застигла лява і прошарки вулканів, що час до часу дають про себе знати і про що, зрештою, свідчить велика кількість ґейзерів. Ісляндці говорять не дуже чистою данською мовою, але в школох вчать обов'язково англійську мову. В літі температура доходить до 65 ступенів Фаренгайта, взимку дуже холодно, проте тут діє тепла морська струя Гольфштром, що опливає острів і не дає йому перемінитись в країну вічного льоду. Немає диких тварин чи птахів, бо не найшли б для себе поживи. Немає і комах, за вийнятком комарів. Це країна суму, — як кажуть прогульковці. Але і тут живуть люди, працюють, вчаться і користаються всіми здобутками модерної техніки, мають радіо, телевізор, а подорожують здебільша літаками, бо сухопутних доріг на острові зовсім мало.

Свою доповідь ілюстрував маестро Бобрицький дуже гарними кольоровими прозірками, що охоплювали картини з життя цього небуденного острова. Голова Клюбу, інж. Іван Жуковський подякував мистцеві за цікаву доповідь а присутнім за участь і запросив усіх оглянути виставку малюнків і скульптур маестра.

Б. Б.

Слухайте! Слухайте! Співає Иосип Гошуляк!

Не раз пригадував і ще пригадуватиму, з нашою спільною українською гордістю, величне наше Богослуження на величезному подіюмі найбільшої авдиторії Торонта, „Стадіону Кленового Листка". На чолі наших українських Архипастирів і заслужених священиків, стояв тоді сивобородий Верховний Архиєпископ (чому досі не Патріярх нашого Українського Роду?) Иосиф Сліпий, з 18-річним стажем московського караулу голоду й приниження. Спізнав я також той караул протягом трьох років. І тому, так само, як і ви всі, ціную нашу другу батьківщину волі й добробуту, на яку закинула нас наша загадкова доля. Боюся тільки часом, щоб не проспали ми своєї волі на вихідних кріслах перед телевізорами.

Це спонтанне зауваження збоку. Повертаємося до того величного Українського Богослуження в Торонті. Навколо артистично-імпровізованого, вишиваного престолу — гроно наших, золототканих на Службі Пастирів, — повнозвучний хор, на чолі з нашими, найкращими в світі молодицями й динамічним диригентом. А поза сивобородим Верховним, підноситься козацька правиця з орарем, на якому виткано золотом: „Свят, Свят, Свят".

І завмирає багатотисячна українська громада почути, як на ввесь широчезний подіюм виливається з широчезних запорізьких грудей Архидиякона Иосипа Гошуляка, ніби на коні з шаблею: „За нашу Матір Україну Господеві помолимось!"

Аж мурашки побігли мені попід плечима. Оглянувся інстиктовно навколо. Тисячі рук заворушилися одностайно, побожно перехрестилися.

Виростила Иосифова мати, така сердечна, скромна, бідолашна — аж десятеро українських пташенят. І серед них, кругловидого як сонячник, Иосифочка. Не легко було вигодувати, вивести в люди, з тією бідою. Але всі вийшли гідно, в світ за маминою сердечною наукою:

Бачиш сину мій,
як горюємо,
Бачиш сину мій,
як працюємо...

Зі всіма ними, такими українськими, сердечними зустрічався я з радістю. А найбільше з тим нашим, напрочуд інтелігентним (аж заздрісно мені часом, гайдамацькому) Иосипом. Слава нашій надзвичайній Українській Матері, що ніколи не зрадила й не зрадить своєї любови й материнської мудрости до своїх пташенят!

Виростають вони часто (огляньтеся навколо) зі степовими орлиними крилами, так, як і наш славний, завжди скромний і уважний до людей, Иосип Гошуляк...

Багато є різних грамофонних плит в „Арці", в „Сурмі" і в інших наших крамницях, бо така незмірно - багата наша народна пісня, що здобула собі друге місце на Міжнародному фестивалі в Лондоні, здається 1962 року. Але навряд, чи серед тих плит знайдете якусь, так культурно видану (з фотографіями наших композиторів, зі стилевими ілюстраціями Мирона Левицького, який завжди на гадує мені, зі своєю руденькою борідкою, святого), як Гошулякову, що називається „Юкрайнієн Класікс".

А сьогодні, вже вийшла у широкий світ, ніби наше новорічне „Многії Літа", нова Гошулякова платівка. На обкладинці сидить він, зі своєю, ніколи не зрадливою, соняшною усмішкою, біля назви: „Басові арії й монологи", „Канадська Симфонічна Оркестра, Ернест Барбіні диригує". (Напис англійською мовою). В програмі — добірні арії Верді; Римського - Корсакова; чи не найкраща з них, — „Монах" Верниківського і „Могутній Дніпро" Фоменка.

То вже світова марка нашому дорогому, справді маестрові, Иосипові Гошулякові. Не хочу будь - кого з вас аґітувати ,але славнозвісний на ввесь світ Барбіні, що був раніше дириґентом найславнішої Метрополітальної Опери світу, в Ню Йорку, —не буде будь - кому приґравати зі своєю симфонічною оркестрою, скажемо, навіть таким співакам, як ми з Уласом Самчуком, що досить добре співаємо часом, після другої чарки, його улюблену Волинську:

Іди смерте, іди проч,
Голови ти не мороч.
Нема часу вмирати, —
Треба гостей приймати...

Сидить і всміхається на тій обкладинці Иосип Гошуляк, до всіх нас добродушно. Не треба йому тепер буде розщіпати свого гаманця, щоб записати платівку, а потім іти до „Арки", наприклад, з проханням: „п. Рожко, п. Кліш, може візьмете мою платівку на продаж?" Прийшов на запис тієї платівки директор міжнародної компанії запису й поширення плит, „Бут Мастер Концерт", з визначним музичним критиком. Почув клясичні европейські й українські чудові композиції, — відразу підписав контракт на світовий продаж Гошулякового співу.

Не думайте, що так легко було створити ту платівку на славу нашому українському імені. Сотні годин працював наш співак завзятого, широкого наміру, біля рояля нашої чудової професорки Торонтонської Консерваторії, Тетяни Ткаченко, колишньої першої студентки консерваторії Києва. Може й поґедзькалися не раз за якихось там чверть тону, по дорозі. Але вийшло після того чудово і з славним Барбіні...

Зібралися ми недавно у нашій спокійній хаті, в Ніяґарі зустріти новий рік. Не музикальні критики, а просто звичайні, різнокольорові слухачі: моя чудова дружина з Полтавського села (так, як і грішний); дві наші професорки консерваторій, — Валентина Доброліж з Едмонтону і Тетяна Ткаченко з Торонта; двоє завзятих Галицьких воїнів з Ніягари — Теодор Панчишин і Федір Струк, що так щасливо поєдналися на все життя зі своїми розкішними „східнячками", які все докучають чоловікам, або сніг відкидати або траву покосити навколо хати. Прослухали ми напочатку чудову ораторію Гошуляка - Барбіні. Заспівали їм, з глибини наших сердець, щиро, без компліментів, — Многії Літа!

І ви заспіваєте так само, як послухаєте Гошуляка, що відчинив своїм славним хистом двері на світову естраду.

Вже з'явилися, лише на почин, рецензії визначних англомовних музикальних критиків про нашого українського славного Иосипа Гошуляка. Ось два уривки з них, для прикладу: „... чудовий голос і могутній драматичний талант!" — Гуґт Томпсон, „Торонто Стар". „...Артист найвищого раґу. Один з найкращих басів, що ми їх чули у Вінніпезі за останні роки" — С. Картер, Вінніпеґ „Фрі Прес".

Подивіться самі на фото нашого степового орла на звороті нової його платівки, в ролі Ґремліна з опери, також славного на ввесь світ, Чайковського, і ви будете горді за нашого славного Иосипа.

Микола Приходько

Свято Соборности в Картереті

Заходом місцевого Відділу УККА, українська громада величаво відсвяткувала потрійне цьогорічне свято.

Відзначено 200-та ліття Незалежности Америки, 100-ліття поселення українців у ЗСА та 58-му річницю української Соборности.

13-го січня ц. р. о год. 7-ій вечора в присутності українсько-американських організацій, голови УККА та отців обидвох українських церков, писаря міста та двох місцевих радних, посадник міста д-р Іван Феник підписав проклямацію, тим проголосивши 22-го січня Українським Днем в місті Картереті, Н. Дж.

У четвер 22-го січня ц. р. о год. 8-ій ранку біля міського ратушу зійшлись молодь і старші громадяни Картерету. Посадник міста і голова Відділу УККА виголосили промови про боротьбу американського і українського народу за свою самостійність. Під час вивішення обидвох прапорів американського і українського присутні відспівали обидва національні гимни.

Свято Січневих Роковин завершено в неділю 25-го січня ц. р. В наміренню українського народу відслужено в обох церквах Службу Божу; в українській катол. св. Марії відслужив о. шамб. Віктор Поспішил, а в український православній св. Димитрія, відслужив о. Петро Мелех, оо. у своїх проповідях закликали своїх парохіян взяти численну участь в сьогоднішній імпрезі та привести з собою своїх дітей.

Святочна Академія відбулась о год. 4-ій по полудні в залі Української Централі св. Димитрія в Картереті. Свято започатковано внесенням прапорів сумівцями, та американським гимном, який відіграла на фортепіяні Орися Дитиняк.

Вступним словом відкрив програму відзначувань голова місцевого Відділу УККА Богдан Принада привітавши Архиє. Марка, монс. д-р В. Поспішила, о. П. Мелеха, гостей і всю громаду. Четвертий універсал по-українськи відчитав Іван Кушнір, а проклямацію по-англійськи відчитав Іван Козак.

Капеля бандуристів під дириґентурою проф. О. Головацького і В. Юркевича, учасники Першої Української Дивізії з Нюарку виконали на бандурах із співом дві пісні „З чистим серцем" та „Встає хмара з-за лиману".

Святочну промову виголосив англійською мовою Архиєпископ Української Православної церкви Марко, а по-українськи директор Української Школи інж. Володимир Янів.

Дальше, в мистецькій частині деклямували Тарас Ткачик, Андрій Шевчук, Катерина Жила — Гайдук, а в анг. мові Уляна Калічинська. Молода бандуристка Богданна Принада відіграла на бандурі дві пісні „Стоїть явір", та „марширують добровольці".

Дальшу мистецьку програму заповнили виступи капелі бандуристів під дириг. проф. О. Головацького, та В. Юркевича, які виконали „Гей нуж хлопці до зброї", „Триста літ минає", „Крізь селами дорогами"", та „Вие буря".

Виступ асамблю танцювальної групи місцевого СУМА і танцювальна група української молоді при церкві св. Димитрія в Картереті, під керівництвом Володимира Юрченюка, виконала ряд українських народних танків, програмою провадив голова Відділу ООЧСУ Іван Рачинський.

У вщерть заповненій залі, виконавців програми публіка нагороджувала рясними оплесками.

Голова Святочного комітету 22-го січня Б. Принада подякував всім виконавцям програми, головно гостям капелі бандурисів, всім членам комітету які доклали праці до свята та присутній громаді за участь.

По-англійськи, голова Української Централі св. Димитрія та заст. голови Відділу УККА Андрій Гедеш, склав подяку отцям, виконавцям програми та громаді.

Святочну Академію закінчено відспіванням українського національного гимну.

Василь Матлага

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Концерт „Молодої Думки" в Ню Йорку

Цей, не тільки дуже цікавий, але й імпонуючий концерт наших дітей хору „Молодої Думки", що відбувся 1-го лютого ц. р., в залі Фешин Інституті, буде, безнайменшого сумніву, на довгі літа пам'ятним днем, як для розентузіязмованих батьків так і для розрадуваних гостей. Цей виступ присвячено аж кільком ювілейним датам,, як 25-річчю матірнього хору „Думка", 100-річчю Українського Поселення у ЗСА та 200-річчю Незалежности ЗСА, що й ставить цей концерт, цим самим, уже на дещо вищий рівень, та і ці ювілейні обрамування роблять саму імпрезу більш імпозантною і замітною.

Передусім уже самий вигляд хору: дитячо-поважний, бо зосереджений, пресимпатичний, бо гарненькі личика дітлахів, робив на глядачів роззброююче враження. А вже коли почався спів, цих біля сотні голосів, то від перших чистих і дзвінких акордів, заля попала в полон розспіваної дітвори. Чарівником, що провадив дітей у світ хорових леґенд-пісень був відомий вже добре нашому загалові, диригент Семен Комірний. І зразу ще раз треба ствердити, що він не лише талановитий диригент, але й знаменитий дитячий психолог, якого діти люблять, не сваволять на пробах та через те охочо і швидко вивчають усі композиції.

Тому, що це ще була різдвяна пора, то програму розпочав хор, більше чи менше відомими колядками і щедрівками. Як першу річ почули ми в гармонізації Остапа Нижанківського: „На небі зірка", а дальше: „У Різдво" Р. Купчинського, „Ялинка". Фоменка. відомого „Щедрика" Леонтовича (без змін було б більше стилево і музично). Опісля понеслось: „О, Голи Найт" А. Адама з дуже ефектовним сольо членки хору „Думка", дебютантки, меццо-сопрано, Євгенії Турянської. „На радощах заспіваймо" С. Комірного й „Ой, летять сніжинки" — якогось М. О. (чи таки знову не самого Комірного). Всі ці речі проспівали діти чисто, впевнено і віддано. Одна заввага, що відноситься до цілого виступу. А саме: для природности, більшої безпосередности і пов'язаности зі слухачами, було б побажаним, щоб дітвора співала просто до публіки, без мікрофонів, які змінюючи голос, що не є важливим, змінює барву тих природно-свіжих дитячих голосів. В першій частині почули ми ще квінтет більшеньких дівчат у народній мажорній: „А вже весна" — либонь за Лисенком — дуже переконливо і цікаво прозвучали хорові уривки з опери — Казки „Коза" дереза", де молоді хористи розцвірікані, не дались збити з пантелику ні змінам темпа ні змінам ладовим. Закінчив програму першої частини дует двох солістів хору „Думка", сопрано О. Новицької-Замятої і тенора Е. Титли, в піснях: „Місяць на небі" і гумористичній: „Та куди ідеш, Явтуше". Спів їх випав гарно.

Другу частину концерту започаткувала, почута вже попередньо з хором, меццо-Турянська двома солівками: „Стелися барвінку" (обробка Стеценка) і арією Оксани з „Запорожця" (автор вкладки-арії В. Йорш): „Прилинь". Тут прекрасне враження зроблене в колядці з хором — на жаль — не повторилося. Інтерпретація, темпа. текст, рухи — не домагали. Значить, треба краще підготовитись і зжитись і з сценою. Чудова дітвора продовжувала співати: „Не забувай сині гори" (мабуть річ Комірного) з довжелезним сольо Р. Бідяка, „Пісня Юних" Ю. Рожавської (а не як у програмі: Рожанковської), „Садок вишневий" Стебленка та „Рідна Школа" Косенка. Тут малеча співала ще краще, як спочатку, навіть як не всі пісні були музичними архитворами. „Ми підемо, де трави похилі" (очевидно, що це пісня Платона Майбороди, а не Георгія чи Юрія, його брата, як подає програмка) і „Тихо падає цвіт" — Докінчена, відспівав настроєво квартет дівчат у супроводі баяна чи розтяганки С. Комірного. Тут треба б дещо зупинитись при слові: боян, з московська баян, акордеон чи ручна гармонійка. Ніхто не вважає у нас фортепіяну московським інструментом; а так як фортепіян, так само і розтяганка, ручна гармонійка чи акордеон це винахід заходу (акордеон винайшов у 19 ст. в Відні — Даміян), що його переняла Москва. І це тим більше не змінює справи, як москалі ще і вкрали нашу старовинну, величню назву від співців-боянів чи Бояна зі „Слова" і пришили її глуповато цьому практичному, але не заповажному і не їхньому інструментові. І тому то винахід західньої Европи, розтяганку чи ручну гармонійку не має рації називати московським інструментом. На всякий випадок спів квартету і акомпаньямент Комірного — судячи по оплесках — подобались дуже.

Ще почули ми Степового: „Дивлюся, аж світає" (текст Шевченка) і народну в обробці І. Жуковського: „Ой, ходив сон". Хор розрадуваної дітвори так розспівався, що три останні пісні були дійсними жемчугами концерту. А саме: Машкіна „Верховино, мати моя", Кос-Анатольського чудовий: „Весняний вальс" і бадьоре січово-стрілецьке: „Гей там на горі Січ іде" та „Ой, видно село" („ха-ха" повинно було бути ще ліпше опановане!) Л. Лепкого. Для приєднання членів, на самий кінець, пішла суспільно-хорова пропаганда": „Співайте разом з нами" з ефектовним плесканням. Акомпаньювала хорові задовільно О. Куйбіда, хоч повинна менше вживати педалі.

Зараз по закінченні програми, почався ряд, хай і коротких, промов. Опікун і душа „Молодої Думки" Б. Бідяк сказав зв'язко про організаційні трудноці. М. Бачинська дякувала від батьків диригенті. Присутній на концерті Владика Йосиф Шмондюк сказав будуюче слово: висловив своє велике вдоволення з концерту, склав ґратуляції хорові і висказав надію, що по таким успіху, вже хіба не буде батьків, щоб не привели дітей до хору. Ще дякував всім диригент Комірний, а закінчив промови голова матірного хору „Думка" Б. Рак. Не знати чи більше треба подивляти малят за майже, двогодинний спів, чи за спромогу витривати дальше в рядах на сцені під час промов. Бо за це хіба належиться їм, крім подиву, ще більші оплески і похвали.

Теодор Терен-Юськів

50-річчя СУА у Феніксі

День 15-го листопада 1975 р. залишиться пам'ятним днем серед союзянок 3-го Відділу, як також української громади Феніксу в Арізоні.

Це ж бо того дня відбувся бенкет у честь Золотого Ювілею Союзу Українок Америки. За вказівками і порадою Централі СУА, управа 3-го Відділу три місяці, старанно підготовлялася до бенкету. Бенкетовий комітет, зайнявся оголошенням в місцевій пресі, виготовленням програми снята, запрошеннями, розпродажем квитків та виданням ювілейної книжечки разом із програмою бенкту. Всі місцеві українські і ншонаціональні організації, преса, радіо, професори деяких університетів, міські укрядники, сенатори, конгресмени, губернатор і посадник міста, були повідомлені і запрошені окремими листами на бенкет.

І от, пийшла довго ждана субота 25го листопада. Точно в означений час, почали з'їздитися гості. В порозі до люксусувої залі, столи якої були накриті золотої барви обрусами і удекоровані свічами і квітами, гостей вітали голова Відділу і дві ченки вручаючи кожному ювілейну книжечку. Головна стіна залі була удекорована великим написом з емблемою СУА в його 50-ліття.

Цей напис намалювала членка Віра Вірло. При другій стіні залі уряджено виставку народного мистецтва, на яку звертали увагу всі присутні, а зокрема не-українці також захоплювались нею, подивляючи її красу і багатство. Виставкою займались членка Ірина Комарницька зі своїм чоловіком Омеляном.

Тому що на залі були й не-українці, як рівнож представник посадника міста Р. Гутерез еспанського походження, голова 3-го Відділу Катерина Росола відкрила бенкет короткою промовою в трьох мовах. Після того представила і передала дальше ведення програми бенкету Евгенії Чопінській і Ані Дицик, які чергувалися із собою, висловлюючись у двох мовах. До проведення молитви попрошено о. Мирослава Колодія, пароха УКЦеркви, а відтак прочитано дві промови про 50-літню історію СУА, по-українськи читала Галина Агащук, а по-англійськи Аня Дидик.

Почесним промовцем на бенкеті був Барт Флемінґ голова стейтового скарбу Арізони, який у своїй промові підкреслив, що український нарід, маючи таких зорганізованих і ідейних жінок СУА, може гордитися ними, що вказує, що такий нарід ніколи не пропаде.

За попереднім домовленням побажання і телеграми відчитали, ті що проводили програмою, що заощадило багато часу і ускладнень. Побажання і телеграми надіслали два сенатори Арізони, Б. Ґолдводер і П. Фенін, Конґресмени, Дж. Родс, С. Штайґер, Дж. Конлан, Губернатор Арізони Р. Кастро і інші визначні особи зі стейту і міста. Рівнож від голови Укранського Громадського Комітету М. Теслевича, Осередку СУМА М. Королишина, Т-ва „Тризуб" Т-ва „За Патріярхальний Устрій" О. Комарницького, Станиці Українських Ветеранів, Мяйооа, інж. Миколи Фещенка-Чопівського, Українського Вільного Козацтва, Миколи Бурди, Дирекції Школи Українознавства, М. Теслевича, М. Дидик і Ніни Сороченко та від письменника Леоніда Полтави.

Усно, склали привіт від посадника міста і від себе склав привіт голова міської Ради Р. Ґутерез, який на превелике диво закінчив його українськими словами „Щасти, Вам Боже на многі літа".

Після вечері попрошено о. Андрія Ілінського, пароха УАПЦеркви до молитви.

По офіційній частині бенкету великою несподіванкою для п-ва Флемінґів, було спонтанне відспівання присутніми на залі многоліттвія, тому що якраз 15 і 18-го листопада були річниці їхніх уродин.

У мистецькій програмі виступали: Танцювальна група „Калина" під керівництвом Віри Вірло і Степана Олексин, і за їхні гарні полтавські і гуцульські одяги та виконані танки публіка нагородила їх рясними оплесками.

Відтак виступав співак Юрій Ілінський з бандурою і жіночий хор 3-го Відділу СУА „Лісова Пісня". На закінчення промовляла голова Відділу, яка поіменно подякувала всім організаторам бенкету, гостям і членкам, які причинилися до великого успіху цього свята.

Якими ж малими і дрібними видались після бенкету всі наші зусилля, наша тяжка праця наші різні менші і більші клопоти зв'язані з бенкетом. 3-тий Відділ СУА за своє коротке 9-місячне існування, при вирозумінні і співпраці всіх членок, добився великих моральних і матеріяльних успіхів та дальше росте і розвивається для добра української справи, для доброго імени Союзу Українок Америки.

К. Росола

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Ричард Ніксон у Пекіні критикує Гельсінкську Декларацію

Пекін. — Колишній президент Ричард Ніксон, який разом із своєю дружиною прибув сюди на 9-денні відвідини на запрошення лідерів комуністичного Китаю, у неділю, 22-го лютого, заявив на бенкеті в його честь, що існують деякі люди, які наївно вірять, що саме підписання заяви щодо принципів або дипломатичні конференції принесуть світові „негайний і довготривалий мир". Коментатори твердять, що ці слова Ніксона, який був запрошений до Пекіну для відзначення четвертої річниці його перших відвідин Китаю, які відкрили шлях до кращих відносин між Вашінґтоном і Пекіном, були критикою Гельсінкської Декларації, підписаної 35-ма державами в серпні минулого року, між ними Совєтським Союзом і Америкою. Коментатори твердять, що Ніксон в такий спосіб хотів докорити президентові Фордові та державному секретареві Кіссінджерові за те, що наївно довір'яють Совєтському Союзові та надто великі надії покладають на Гельсінкську Декларацію. Західні кореспонденти вказують, що критика Ніксона Гельсінкської Декларації та його натяки на наївність президента Форда і секретаря Кіссінджера віддзеркалюють становище китайських комуністів, які твердять, що Гельсінкська Декларація була „апізментом експансіоністичного Совєтського Союзу".

Хоча Ричард Ніксон тепер є приватною особою, то китайські власті трактують його неначе він далі був би головою держави. Коли він прибув до Пекіну в суботу, 21-го лютого, на летовищі вітали його діючий прем'єр Гуа Куо-фенґ і міністер закордонних справ Чіао Куан-гуа. Під час бенкету у неділю Ніксон у своїй промові говорив про відносини між ЗСА та Китайською Народною Республікою, зокрема наголошував Шанхайський комунікат, який був проголошений у 1972-му році при кінці його першої поїздки до червоного Китаю. Ніксон сказав, що цей комунікат був „історичним документом", який закінчив довгі роки конфронтації та конфлікту між Вашінґтоном і Пекіном та дав почин новій ері кращих відносин між ЗСА та КНР. Ніксон сказав, що хоча від 1972-го року наступили зміни на деяких важливих постах в обох державах, то цілі та інтереси Китаю та Америки осталися ті самі та, що майбутність світу полягає на співпраці обох країн для справи миру та безпеки всіх народів світу.

Перед бенкетом Ричард Ніксон відбув понад годинну нараду з діючим прем'єром Гуа Куо-фенґом, під час якої обговорено дальші зв'язки між ЗСА та КНР, як рівнож загальну міжнародну ситуацію. Опісля на бенкеті прем'єр Гуа заатакував Совєтський Союз за „нестямний експансіонізм", а також признав, що в червоному Китаї тепер проходить внутрішня боротьба із противниками політики Мао Тсе-тунга, які надто багато уваги звертають на економічні питання, а замало на пролетарську революцію.

Того самого дня, тобто в неділю, 22-го лютого, Ричард Ніксон відвідив вдову колишнього прем'єра Чжоу Ен-лая, який помер кілька місяців тому.

У понеділок, 23-го лютого, Ніксон відбув зустріч із самим Мао Тсе-тунґом, хоча китайські власті не повідомили де ця зустріч відбулася, а також не подали подробиць про тему цієї наради.

Ричард Ніксон та його дружина мають відлетіти з комуністичного Китаю в неділю, 29-го лютого. Хоча державний секретар Кіссінджер сказав кореспондентам, що Р. Ніксон поінформує теперішній уряд ЗСА про свою поїздку до Китаю, то речник Білого Дому сказав, що Кіссінджер зробив цю заяву на власну руку, бо президент Форд не має жадних плянів цій справі.

„Правда" заперечує закиди щодо порушення людських прав у СССР

Москва. — „Правда", офіціоз комуністичної партії СССР, в п'ятницю, 20-го лютого, опублікувала заперечення, що совєтські власті порушують людські права своїх громадян, а в той самий час скритикувала комуністичні партії країн Західньої Европи, які недавно закинули Москві переслідування дисидентів.

Цю відповідь „Правди" критикам вважається за найгострішу, відколи СССР осінню минулого року розпочав кампанію, метою якої є доказати, що Захід „фальшиво" твердить, що в Совєтському Союзі обмежується індивідуальні людські права Стаття, яка має коло 4,000 слів, підписана І. Александровим, що є псевдонімом, якого Центральний Комітет вживає, коли хоче представити політику партійного проводу. Стаття правдоподібно має на меті представити совєтську компартію в якнайкращому світлі напередодні 25-го з'їзду партії, який розпочинається у вівторок, 24-го лютого. Коментатори твердять, що опублікування статті також вказує, що Москва щораз більше звертає увагу на критику із Заходу, зокрема з боку західніх компартій. Вони твердять, що совєтські лідери більше стурбовані закидами французької та італійської компартій, що в СССР існують репресії, ніж тим, що ці компартії відкидають марксистський принцип „диктатури пролетаріяту". Як відомо, Совєтський Союз критикували за людські права також інші західні компартій, наприклад, недавно британська компартія.

„Правда", не називаючи нікого пойменно, висловила „здивування", що деякі західні круги, які заявляються за соціялізмом, „наївно думають", що можуть встановити суспільство рівноправности і справедливости з допомогою „критичних поштовхів з боку клясових ворогів". Деякі люди на Заході — заявляє „Правда" — вірять у „пропаґанду і стають ідеологічно полоненими ворогів соціялізму".

Стаття у „Правді" згадала справи, переважно не заторкнені на сторінках совєтської преси, а саме, про суди над політичними дисидентами та про закиди, що деякі запроторені до закладів для умовохворих. Газета признала, що в Совєтському Союзі існують особи, які висловлюють опінію, „що противиться комуністичній ідеології" та заявила, що „деякі з них" притягнені до судової відповідальности, але — твердить „Правда" — не за їхні погляди, а за протизаконну діяльність. Офіціоз компартії заявив, що підкопання існуючої соціяльної та політичної системи заслуговує на притягнення до судової відповідальности.

„Правда" заявила, що совєтський закон вважає, що якщо наклепництво на індивідуальну особу заслуговує на кару, то також повинен бути покараний той, хто робить наклепи на ціле суспільство.

Газета відкинула як неправдиві закиди, що дисидентів запроторюється до закладів для умовохворих, хоча вони цілком здорові. „Правда" твердить, що в СССР тільки психічнохворі є піддані психіятричному лікуванню, але зазначила, що ніхто не може ґарантувати, що між тими хворими не буде „так званих дисидентів". Газета знову заявила, що багато дисидентів, які були випущені із совєтських закладів для умовохворих і виїхали на Захід, тепер перебувають в західніх психіятричних шпиталях. Ці закиди заперечують західні чинники.

Стаття твердить, що „совєтський народ" противиться наданню свободи руху для тих, „які шкодять соціялістичному суспільству та безпеці країни".

Знаменна стріча

У Денвері, серед української громади, що назагал незле зорганізована, проте в поодиноких тільки групах, відбуваються досить часто різні, менші й більші імпрези, з яких однак найзамітнішою була стріча на бенкеті наших передових науковців: проф. д-ра В. Кубійовича й д-ра А. Фіголя з денверським громадянством, 23-го листопада м. р., зааранжована, в цілі допомоги у завершенні видання Української Енциклопедії, окремим Комітетом, під проводом мистця Ю. Мошинського та його співпрацівників д-ра Б. Винара, мґра К. Крупського та інж. Б. Фіґлюса.

Як на малу денверську громаду, що нараховує коло 200 родин, то ця стріча в числі 100 приявних, виказала справжню національну зрілість громади та її свідомість того великого діла, що його робить проф. В. Кубійович зі своїм штабом наших учених у виданні цієї епохальної праці. Ці приявні, що були на бенкеті, показали, що денверська роомада має дійсно ідейну й патріотичну еліту, яка зорганізована на плятформі загальнотромадській, мола б доконати великих діл у ділянці науки, культури, мистецтва й виховання.

Наші вчені, гості доповідачі, зробили на приявних миле враження своїм спокоєм викладів предмету, без шумних фраз, емоцій затушувань та погроз, бо ж це були вчені й правдиві інтелігенти зі широким світоглядом на всі явища й потреби людського життя взагалі, а зокрема з розумінням цього, що є основне й найбільш корисне для нас і нашого загального добра. Це вчені, що працюють над документацією нашого національного життя й нашого права на самобутність, — права заговорити перед цілим світом не пустим словом, але ділом і такими науковими досягненнями, щоб із них користав, як і вже користає, чужинецький науковий світ.

Відомо нам усім, що наколи совєтські вчені для „Енциклопедії Британіки" своїми фальшивими звітуваннями про совєтські республіки та тамошні відносини взагалі, що аж видавці мусіли знищити цілий наклад. А завдяки в першій мірі нашим ученим та нашій ЕУ, що під сучасну пору вона стала найбільш об'єктивним джерелом у науковому світі. І тому нічого дивного, як розповіли проф. д-р В. Кубійович і д-р А. Фіголь, що свідомий і патріотичний український загал хоче такої енциклопедії та її завершення. Чули ми, що Торонто попписалося блискучо, бо жертвувало на цю ціль, у часі теперішньої збірки, 51-ну тисячу, де теж один з тамошніх пластових гутків зібрав у часі між 1962-им, а 75-им роком аж 11 тисяч. Це ознака вийняткової свідомости і нашої молоді. Денвер відсотково до інших, теж не залишився позаду, бо дав понад 5 тисяч долярів між 1963-им, а 75-им роком. Честь і цим пластунам та їхньому проводові.

Проф В. Кубійович, представив ясно справу цілого процесу творення ЕУ та її видання цілою низкою співпрацівників, які докладали й докладають багато мозольної праці, щоб речі були правдиві, коректні й по змозі найновіші. Видані томи йдуть у світ, висилається їх по бібліотеках та університетах світу й учені з них користають.

Д-р А. Фіголь, у доволі довгій розповіді заторкнув справу самого видавництва, зв'язаного з великими видатками, а зокрема тепер, коли доляр супроти німецької марки впав на половину, тобто з 4.50 на 2.15 нм. Найбільше гроша забирають всякого роду карти й діяграми, які робить найкраща німецька фірма, і які дуже коштовні через виготовлювання особливих форм „получених з графікою, а фінанси незадовільні. Тому то робиться поїздки по українських осередках в діяспорі, зокрема в ЗСА і в Канаді, де люди маєтніші, а з тим і жертвеніші. Д-р Фіголь виказав теж, де зібрані гроші йдуть і на що, та як багато йдуть і на що, та як багато виплачується працівникам, що постійно при праці над цим монументальним ділом. А праця велика. Загальної Енциклопедії, або т. зв. систематичної — з ділянок науки й життя, яку названо ч.І — 3 томи; два томи цієї самої англійською мовою, спонзорованої Українським Народним Союзом; вісім томів Енциклопедії гаслової, або т.зв. ч. 2, з дев'ятим доповняючим томом, і вкінці запроєктовані три томи цієї самої англомовної енциклопедії. Отже всіх 17 томів, а це не жарт; коли візьметься до уваги наші еміграційні відносини та гріш нелегко зібраний від нашої спільноти. Державні народи цих труднощів не мають, бо в них про це дбають міністерства освіти, або багаті видавничі фірми, які на це мають фонди. А в нас, як щось подібне твориться, то переважно з приватної ініціятиви, без зорганізованої суспільної опіки та окремих фондів. Тому нічого дивного, що такі збірки на видавничі наші цілі не тільки оправдані, але й конечні, як основна передумова до виконання намічених завдань.

Тож бачимо, що є ще в нас інші речі попри політику — основні й такі, що нас роблять нацією, а такими є: плекання науки, культури й виховання нашої молоді під цим аспектом. Політика дуже добра, а й конечна у кожному народі, якщо вона розумна, доцільна й у добрих руках, і, коли вона бере до уваги й ці основні ділянки суспільного життя та його потреб, а не практикування політики для самої політики, а вже найгірше, якщо цю політику надуживається й зводиться до політиканства.

Правду кажучи, ця стріча з нашими вченими багато навчила, а деяких і навернула, відкривши очі на краще розуміння й розцінювання речей глибших, основних та тривалих. Перед нами особа проф. д-ра В. Кубійовича. Яка скромна ця людина й, здавалося б, звичайна назовні, але яка багата у своєму нутрі та інтелекті. Ця людина, зі всесторонньо розгорненим умом, для нашого народу багато зробила, і як науковець, громадський діяч і правдивий політик, залишаючи на сторінках нашої історії — монументальний і тривалий слід.

Мирон Федорів

Т-во Учительська Громада в Чікаґо

На одній доповіді про наш український Гарвард виринуло дуже цікаве питання: звідки наш Гарвард братиме поповнення. Справді, Гарвард — це великої ваги досягнення, говориться про нього багато, але про майбутніх кандидатів до Гарварду говоримо дуже мало.

До того Т-ва Учительська Громада, що спонзорує школу Українознавства, якраз і є тією „копальнею сировини" для Гарвардської „фабрики". Тут згуртовані люди, що намагаються передавати своїм спадщинну культуру. Хоча й не завжди вдається досягнути бажаних успіхів у тому передаванні, проте праця всетаки робиться. УГ робить, що може і що вміє. Не всі педагоги пристали до Товариства, багато живе собі спокійно без клопоту в школі. Їх місце часто займають нефахові вчителі, що мають охоту вчити. Також приплив молодих учителів з американськими дипломами дуже малий. Зате є ті, які безперервно працюють у школі — „каменярі, що взяли добровільно на себе пута", — висловився дир. Губчак на шкільному ювілею.

Школа Українознавства в Чікаґо найбільша в ЗСА. Ось в жовтні мин. року ми святкували її 25-річчя. Це таки солідний осяг. Було приємно на святі: багато було колишніх абсольвентів, цікаві спогади, знайомства „наново". Неприємне затерлося-забулося, а залишилося гарне, що виховує і будує своїх учителів колишніх вітали з пошаною, бо змужніли, зрозуміли вагу їхньої праці.

А що можуть показати, чим можуть похвалитися ті, що не ходили до школи, що їм не роблять таких ювілеїв? Це питання при такій оказії стає на повний зріст. Чи подумали про це ті, кому слід?..

Т-во Учительська Громада 20 грудня 1975 відбула Загальні Збори, де обрано управу на 1976 рік. Провід Товариства від Василя Дзуля, попереднього голови, перебрав Юрій Стельмащук, а до управи увійшли такі вчителі: Стефанія Чушакова, Орися Покорна, Богданна Сеник, Люба Маркевич, Анна Михайлович, Ірина Городиська, Анна Вілинська Дмитро Грушецький і автоматично входять до управи директори двох інших шкіл: Ірина Дмитерко від св. Йосифа та Леся Кочман-Дяченко від школи св. Володимира.

Контролює працю й фінанси УГ цього року Юлія Назаревич, Катерина Чайківська й Іван Дяченко. У випадку якогось непорозуміння даватимуть усьому лад і судитимуть члени Т-ва: Євген Дачишин, Юрій Сидорович та Микола Орищук.

Маємо також дуже рухливий комітет, що про нього на згаданих зборах так багато говорили. Комітет цей добре допомагає й критикує. Цього року „зафундував" школі копіювальну машину. Це дуже потрібна річ у школі, справді велика допомога учителям. Дуже приємно, що Батьківський комітет енерґійно береться до праці. Було б добре, коли б Комітет так само енерґійно впливав на батьків, щоб більше цікавилися своїми дітьми: чи розуміє вчителя дитина, чи зробила завдання, чи прочитала лектуру й под. А також щоб батьки не говорили з дітьми по-англійському, та ще й в присутності учителя. Працювати є для кого, як Учительській громаді, так і Батьківському комітетові. Директор Губчак у звіті заявив, що школу цього року почали 523 учні, а матуру здали 60. Хоча й зменшується число учнів, то проте ще все наша школа найчисленніша.

Дмитро Грушецький

В СССР показують новий протикитайський фільм

Київ. — „Радянська Україна" з 5-го лютого ц.р. надрукувала інформацію пресової аґенції ТАСС про те, що в кіно-театрах і на телебаченні СССР розпочали висвітлювати новий протикитайський фільм п.з. „За стіною страху", присвячений сучасному Китаєві. „Багато років, — говориться в інформації ТАСС, — маоїсти намагаються спорудити в тій країні невидиму „стіну страху", яка пройшла б через кожен дім, кожну сім'ю, через розум, серце й душу всього китайського народу". Далі ТАСС розказує про „всі жахи", які мають місце в теперішньому Китаю. До фільму включено кілька персонажів, які мали б засвідчити правдивість розповіді, а саме: „комуніста, що врятувався від маоїстської розправи, робітника, який втік з Китаю, актрису і колишнього солдата, диверсанта, що прийшов з повиною до совєтських властей, і капіталіста, якому привільно живеться в маоїстському Китаї". Кожен з них у драматичній формі розказує „свою історію", відкриває різні сторони життя в Китаю, де „панує атмосфера постійного страху, невпевнености в завтрішньому дні, терору і психозу, і де маоїсти розправляються з усіма інакомислячими". У фільмі, який дуже нагадує такі відомі сцени з життєвого побуту в Совєтському Союзі, і де перманентний терор є засобом керування державою, совєтські пропаґандисти наводять „божевільні слова великого керманича" Мао Тсе-тунга у яких, ніби то він закликає китайський народ і всі інші народи вільного світу „готуватися до війни, рити сховища".

ПРОТОКОЛ

Нарад Річного Засідання Головного Уряду Українського Народного Союзу яке відбулося в днях 19-го до 23-го травня 1975 року на „Союзівці" в Керґонксоні, Н. Й.

(9)

ОСОБИСТИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА МҐРА ІВАНА ГЕВРИКА

В першу чергу хочу скласти щиру подяку всім шановним делеґатам 28-ої Конвенції за довір'я до мене — вибір мене до Контрольної Комісії.

Контрольна Комісія своїми щорічними звітами інформує членство про організаційний, фінансовий, господарський та загально-громадський стан УНСоюзу.

В часі перевірки майна і діловодства УНСоюзу, Контрольна Комісія розподіляє між собою працю.

Я перейняв контролю головного секретаря, який рівночасно керує Рекордовим Відділом. Також я провірював морґеджі, спізнені рахунки, видатки і Канадську Канцелярію.

Мені, як головному контролерові, приходиться вже в третій каденції звітувати на Річних Нарадах Головного Уряду. Крім головного контролера я в УНСоюзі виконую ще функцію секретаря найбільшого Відділу УНС на Заході Канади, я — голова Округи Західньої Канади і представник УНСоюзу до Президії Комітету Українців Канади.

Моя союзова праця

За останній рік я приєднав до УНСоюзу 31 члена. Брав участь в Окружному З'їзді Західньої Канади. Зорганізував кіоск на Давфинському Фестивалі й роздавав літературу про УНСоюз. З нагоди відбуття Конґресу КУК, ми відбули З'їзд Округи Західньої Канади, де були присутні: головний предсідник Й. Лисогір, сен. П. Юзик, В. Дідюк і Б. Зорич.

Репрезентація

В часі мого урядування я заступав УНСоюз у таких більших імпрезах: я був головою Ювілейного Комітету для відзначення 100-річчя НТШ в Вінніпезі, де гостями були проф. д-р В, Кубійович, д-р Фіголь і голова канадського НТШ д-р Б. Стебельський та секретар інж. Леоніда Вертипорох.

Я репрезентував УНСоюз на Конґресі КУК, на Святі Кооперативної Громади, Студентському З'їзді та ряді інших імпрез.

Крім основної союзової праці, якій я присвячую найбільше часу, я — член Президії КУК, голова Української Стрілецької Громади, голова Ветеранських Організацій міста Вінніпеґу, голова Контрольної Комісії Кооперативи „Калина", член НТШ в Канаді, член Клюбу Українських Бизнесменів і Професіоналістів, член Кооперативи „Віра", „Карпатія", „Поступ", член Управи УНО у Вінніпезі, член Контрольної Комісії Президії УНО Канади, голова Комітету по будові пам'ятника Невідомому Воякові, який буде поставлений на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпезі згідно з проєктом маестра Л. Молодожанина.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис попросив до першого усного звітування голову Головної Контрольної Комісії мґра Івана Геврика.

Мґр Іван Геврик, голова Головної Контрольної Комісії в доповненні до друкованого звіту з перевірки діловодства УНСоюзу подав наступне:

Деякі Відділи не вплачують своєчасно зібраних від членів вкладок. Також не всі члени Головного Уряду долучують до своїх рахунків подорожей і репрезентації квітів заплати за подорожі, чи прямо білетів. Перевірка Організаційного Відділу виявила, що його керівник робить всі старання, щоб збільшити членство УНСоюзу, але є невдачі, причиною яких до певної міри є інфляція. В Канаді, перевіряючи канцелярію і документи в адв. Максимова, ствердив, що там бракувало деяких рекордів, але всі ці документи, що їх вимагали канадійські забезпеченеві власти вже вислано туди. Знову мушу ствердити нерівне трактування членів Головного Уряду, коли йдеться про виплати дієт та коштів подорожі. Крім того звернув я увагу на те, що замало виїжджали в терен головні радні та члени Головної Контрольної Комісії, так що Головний Уряд УНСоюзу виключно репрезентували члени Головного Екзекутивного Комітету. Відносно гіпотечних позичок вважаю, що було б краще зменшити час позичок із 20 на 15 років, або навіть і на 5 років, щоб можна опісля ці морґеджові договори зміняти, пристосовуючи відсоткову стопу до ринкового курсу морґеджів. У виконуванні моїх обов'язків мав я повну співпрацю членів Головного Екзекутивного Комітету, затруднених в Головній Канцелярії, тобто головного предсідника, головного секретаря, головного касира і головного організатора.

Черговим до звіту попросив заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис члена Головної Контрольної Комісії мґра Івана Винника, який в доповненні до свого друкованого звіту подав наступні завваги:

До мого друкованого звіту за 1974 рік подаю такі короткі інформації:

в 1974 році було приходів	$5,538,873.00
та видатків	5,059,805.00
і остала надвишка	$479,068.00

В порівнянні з попереднім — 1973 роком ми мали менше приходів на $187,043.00 і більше видатків на $539,828.00. Тому наша надвишка виносила $479,068.00, або на $726,871.00 менше, як в 1973 році (тоді вона була $1,205,979.00).

До позитивів належить зачислити, що вкладки зросли на $20,475.00. Це значить, що помимо того, що чисельно ми втратили в 1974 році 50 членів, але грошево ми зросли, бо нові члени брали грамоти на більші суми.

Наше майно в загальному збільшилося з $38,811,358.00 до $39,290,426.00, тобто на $479,068.00. Натомість резерва зменшилася на $137,768.00. Оцінка наших грамот зменшилася з 138.03% в 1973 році до 137.10% в 1974 році. Смертність збільшилася з 52.79 в 1973 році до 61.03 в 1974 році.

Оцінка активів:

	книжкова	ринкова	різниця
бонди	$24,888,435	$17,891,288	—$6,997,147
уділи	514,973	99,620	— 415,353
разом	$25,403,408	$17,990,907	—$7,412,501

До неґативів, які сиґналізують наш фінансовий стан, належить зачислити зменшення приходів з інвестицій. 1968 р. — 4.17%, 1969 р. — 4.52%, 1970 р. — 4.61%, 1971 р. — 4.74%, 1972 р. — 5.09%, 1973 р. — 5.50%, 1974 р. — 3.84%.

В поодиноких ділянках інвестиції приносило ось такі Вони у відсотках виносили: прибутки:

Бонди	$25,006,890.00	$1,167,403.00	4.67%
Уділи	522,000.00	28,390.00	5.44%
Позички членам	520,985.00	20,579.00	4.00%
Морґеджі	5,231,856.00	329,600.00	6.30%
Разом	$31,281,731.00	$1,545,972.00	4.94%
Дім	$6,633,771.00	—	—
Загальна сума	$37,915,502.00	$1,545,972.00	3.84%

Морґеджі:

1969 — $9,032,000
1970 — 8,315,000
1971 — 7,562,000
1972 — 6,445,000
1973 — 5,600,000
1974 — 4,862,000

Дотації:

На Конвенції ухвалено	$17,400.00
виплачено з ухвалених	6,300.00
Натомість виплачено дотації, які не були ухвалені	$2,842.16
в тому на Курси Українознавства на „Союзівці"	$2,368.16

Реальности: ми дальше тратимо на будинках в Бронксі, Ню Йорку і Чікаґо.

Морґеджі: До сьогодні будинок не є проданий і друкарня не перенесена. Це принесло нам втрату:

Старий будинок можемо продати за	$250,000
Інвестиція від $250,000 принесла б	$20,000
Кошти вдержування будинку виносять	$10,000
Вкладено гроші в закуп машин, які не працюють	$100,000

Дім УНС:

Ми ще маємо замало приходів	$525,429.00
щоби покрити видатки в сумі	$693,836.00
і тому наша втрата на 31-го грудня 1974 р. на підставі книг корпорації виносить	$158,407.00
Незалежно від того корпорація винна за відсотки УНСоюзові за 1973 рік	$263,017.00
за відсотки УНСоюзові за 1974 рік	$668,438.00
разом	$1,147,800.00
до чого треба вже додати % амортизації	248,287.00
Загальна сума	$1,396,082.00

На закінчення наших звітів Головна Контрольна Комісія подасть ще від себе відповідні пропозиції резолюцій.

Заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис подякував звітодавцеві і попросив до звітування члена Головної Контрольної Комісі д-ра Богдана Гнатюка.

Головний контролер д-р Богдан Гнатюк до свого друкованого звіту подав наступні завваги: Перевіряючи майно „Союзівки" та її підприємство, треба ствердити, що „Союзівка" мала в 1974 році недобір, але його треба зараховати на конто загальної економічної ситуації в ЗСА та загального подорожіння таких речей, як харчі, опал та інше, як також підвишка деяких платень. Я ствердив, що багато робіт на „Союзівці", мимо подорожіння всього, виконано дуже дешевим способом, завдяки стараням управителя Володимира Кваса, який часто і сам виконував різні роботи з допомогою затруднених на „Союзівці" постійних робітників. Директорові Володимирові Квасові треба подякувати за фахове ведення оселі. Але, щоб відтяжити його в деяких роботах, вже найвищий час постаратися для Володимира Кваса фахового заступника. „Союзівка" є певного роду центром українського життя, головно літом, і тому Головний Уряд повинен присвятити для неї більше уваги.

Заступник головного предсідника -др Іван О. Флис подякував звітодавцеві за доповнення звіту і попросив до чергового звітування головного контролера інж. Івана Ващука.

Головний контролер інж. Іван Ващук подав у свому усному звіті головні висновки із свого друкованого звіту: „Свобода" не була ніколи рентовною, що вповні оправдане, коли члени платять за щоденник тільки по $7.80 річно, а різницю коштів видавання „Свободи" покриває УНСоюз. Вважаю, що „Свобода" повинна б мати свій бюджет, щоб в рямцях такого бюджету працювати. Рекомендую поробити старання, щоб випродати частину нагромаджених книжок. До видання „Веселки" треба доплачувати понад $4,000 річно, але це видання треба обов'язково продовжувати. На цьому місці складаю подяку адміністрації, редакції та друкарні „Свободи" за співпрацю при перевірці. Вислухані рекомендації видавництва будуть включені в загальні рекомендації і пропозиції резолюцій Головної Контрольної Комісії.

Заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис подякував звітодавцеві і попросив до чергового звіту члена Головної Контрольної Комісії д-ра Івана Скальчука.

В доповненні до свого друкованого звіту головний контролер д-р Іван Скальчук подав наступне: Зупинюсь тільки на деяких важливіших точках мого друкованого звіту. Як це вже заявив головний редактор Антін Драган, не тільки саме майно робить службу українському народові і його визвольній справі. Барометром росту нашої установи є в першу чергу організаційний відділ, який є основою і хребтом УНСоюзу. Від 1969 року ми стоїмо на місці в членській кампанії, не зважаючи на кличі про 100,000, а потім 90,000 членства. Тому треба нам в організаційній ділянці солідніше попрацювати. Для такої посиленої праці треба нам більше постійних організаторів. Цілий ряд Відділів є зовсім неактивними, а вік секретарів підповідає, щоб їх склад відмолодити. Тому потрібна цілковита перестановка, щоб не продовжувалась у нашій установі стаґнація.

Заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис подякував звітодавцеві і зарядив 15-хвилинну перерву, заповідаючи при тому, що провід нарадами перебирає заступниця головного предсідника Марія Душник.

8. Звіти головних радних

Заступниця головного предсідника Марія Душник відкрила наради після 15-хвилинної перерви і попросила до звітування та усних доповнень до звітів головних радних.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Д-РА БОГДАНА ФУТЕЯ

Починаючи свій звіт, почуваюся до милого обов'язку скласти щиру подяку усім шановним делеґатам 28-ої Конвенції УНСоюзу за те, що знову наділили мене своїм довір'ям і вибрали другий раз членом Головного Уряду УНСоюзу.

Про працю головного радного звітую від часу 28-ої Конвенції по кінець 1974 р. На доручення Екзекутиви я заступав УНСоюз на суспільно - громадських імпрезах великого Клівленду і на Конвенції Братських Організацій стейту Огайо. Рівно ж, я брав участь у зборах поодиноких відділів УНСоюзу Клівлендської Округи та Окружного Комітету. Активно включився у працю громадського комітету, спонзорованого Окружного Комітету УНС, для придбання мешканевого центру для старших громадян стейту Огайо.

Уважаю за помилку рішення Екзекутиви УНС не скликати нарад Головного Уряду після останньої Конвенції, так як було рішено делеґатами 27-ої Конвенції. Інтерпретація головного предсідника, що не було спеціяльного доручення від учасників Конвенції, була мильною й Екзекутива на це не повинна була погодитися.

На таких післяконвенційних нарадах Головного Уряду можна було застановитися і вирішити ряд важних і пекучих справ, а саме:

1. Розподіл функцій - обов'язків членів Уряду.
2. Непорозуміння, яке виринуло після перечислення голосів на членів Головного Уряду.
3. Винаймлення будинку УНСоюзу та із ним пов'язані фінансові справи леґального характеру.
4. Використання будинку для власних потреб, як наприклад, приміщення для редакції і друкарні „Свободи".

Завваги

1. Головний Уряд повинен докладно переглянути зміни стейтових законів у відношенні до Братських Союзів (Фратернал Організейшенс), щоби обминути можливі конфлікти із статутом УНСоюзу.
2. Переглянути можливості видання спеціяльних забезпеченевих грамот для професіоналістів та підприємств.
3. Відповідно приготовитися до відзначення 200-ліття Американської Революції та 100-ліття поселення українців в Америці.
4. Приємне враження зробило спеціяльне видання „Свободи" про відзначення 22-го січня українськими громадами в Америці. Зокрема приємно є бачити український прапор на ратушах міст, чи інших стейтових і федеральних будинках. Однак прикро ствердити, що українського прапору того ж дня на „нашому власному хмаросягу" не було. Хто дасть на це відповідь?

До свого друкованого звіту головний радний д-р Богдан Футей подав наступні завваги: УНСоюз, як активна в українському житті установа, повинен таким залишитися і в майбутньому. Він повинен відограти провідну ролю у змаганнях українського народу і в нашій промаді, як найбільша та найсилнійша братська забезпеченева установа українців. Відносно будинку, якого приміщення порожні, дораджую, щоб відпустити його приміщення для українських установ та організацій, щоб пожвавити українське громадське життя, а зокрема для організацій молоді та студентів. В нашому щоденнику „Свобода" помітний поступ і я вважаю, що „Свобода" є одним з найкращих українських щоденників. Всі акції, про які пише „Свобода" та їх пропаґує завжди закінчуються успіхами, бо „Свобода" має великий вплив на нашу громаду. Але „Свобода" все ще не поміщує досить матеріялів, які мали б мобілізувати українців до участи в американському політичному житті, в тому до участи у партіях та у виборах. Це стає тим важніше, що в останньому часі появляється чим раз більше українських кандидатів у виборах і цих кандидатів треба піддержати, мобілізуючи всі наші сили через статті та заклики у „Свободі", яка ще може багато зробити в тому напрямі.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ПРОФ. Т. ШМАҐАЛИ

This report covers the first year of my third term as Supreme Advisor of the Ukrainian National Association.

My activities, accomplishments, views and opinions are presented in three general categories:

A. Activity for the Ukrainian National Association.
B. Activity in the Ukrainian and American Community.
C. Comments and Suggestions.

A. Activity for the Ukrainian National Association:

1. The Ohio Fraternal Congress.
2. Annual & Organizational Meetings — Cleveland District, Cleveland, Ohio.
3. Annual Meetings of the Supreme Assembly — Soyuzivka.
4. Member of the UNA Building Committee and UNA Urban Renewal Corporation.
5. Contacts with various fraternalists.
6. Various contacts in both the Ukrainian and American communities.

B. Activity in the Ukrainian and American Community:

Because I believe members of the Supreme Assembly should be engaged in civic endeavors in the American as well as the Ukrainian community, I was active in the following:

1. National President of the Ukrainian-American Republican Federation.
2. Executive Committee Member of the Republican Heritage Groups Council of the Republican National Committee.
3. Member of Rule 29 Committee, Republican National Committee.
4. Vice-chairman, Cuyahoga County Republican Committee.
5. Temporary Chairman of the Ukrainian Committee for the Celebration of the American Bicentennial.
6. Ohio State Chairman, Ohio Republican Nationalities Council.
7. Vice-chairman, Cleveland Selfreliance Credit Union.
8. Member of various political, civic and professional organizations.

C. Comments and Suggestions.

As I have stated in the past, I feel that it is important that each Supreme Advisor participate in the policy making and direction of the Association. This I have always done and, by my remarks in the following section, I will again attempt to do so.

1. Cooperation of all Ukrainian Financial Institutions.

For several years, I have activity worked toward and reported on the need for cooperation of all Ukrainian Financial Institutions. It appears that we have started, at least on a limited scale, such cooperation. The Association did negotiate some loans for lesser amounts with Ukrainian Credit Unions. It now appears that we will be able to conduct the future financing of our building with our Credit Unions. Although very positive, this action is long overdue and is just a start to the type of cooperation which is needed.

I can see formation of investment programs in our community, combining insurance with other types of nvestments. This may necessitate the formation of some new Ukrainian institutions which could be done with the cooperation of our present organizations.

Only with the complete cooperation of all our organizations can we achieve the financial strength and sophistication to have our community play a more meaningful role in American society.

2. Use of Outside Professionals.

There are several fields in which our organizations are involved which would be best served by the services of professionals:

a. The Executive Committee and, specifically, our President have spent far too much time on the management of our new building. Although our President has great expertise in the real estate field, he needs to put his attention to other matters for which he is responsible and which most likely have been neglected. At the last three meetings of our Building Corporation, I have suggested that we use professionals in this area. I will continue to pursue this change.

b. The drive to have our members help finance our building (which was originally my suggestion) was a prime example of the need for professional assistance. Without going into unnecessary detail, any future efforts of this nature should be given extensive planning with professional advice.

c. We continue to approach our biggest problem — the recruitment of new members with the same old and ineffective methods. How many of our youth and professionals really consider us seriousl?y Upon looking at our list of members and their respective insurance amounts, it is obvious that we are sadly lacking in salesmanship. I am convinced that we do not have a staff member who is capable to lead the reogranization needed in this area. I suggest we start immediately to find a consultant to do a comprehensive study to upgrade our recruitment efforts. This should be a part of the overall re-evaluation of the Association's internal operation and staffing. For four years, I have been calling for this re-evaluation with little or no reaction from our Executive Committee.

No matter what happens, I think that major changes in our organization involving changes in our Constitution and By-Laws will be necessary at our 1978 Convention.

In conclusion, I would like to thank the delegates to the 1974 Ukrainian National Association Convention for reelecting me to the Supreme Asembly. I sincerely appreciate their confidence and support and will continue to work for the best interest of our Association.

Головний радний проф. Тарас Шмаґала до свого друкованого звіту додав наступні завваги: Я хочу тільки додати до мого звіту, що, коли я пропонував ввести боргові зобов'язання і продавати їх членам, я мав на думці, що ми до цього заанґажуємо професійну силу, експерта в цій ділянці. Ми цього не зробили і це, на мою думку, є причиною дотеперішнього висліду акції, яку ми в додатку ще й перестали проголошувати у „Свободі". Коли ми могли видати на архітекта понад $500,000 і заплатили контракторові $1,000,000, то ми повинні були для здобуття кредиту через боргові зобов'язання, як і взагалі до такої справи, найняти відповідного фахівця. Брак професійного підходудо цієї справи може викликати недовіря серед нашого членства до цих же боргових зобов'язань, а брак відповідного їх оформлення може бути причиною комплікацій зі сторони урядових чинників.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Д-РА МИРОНА КУРОПАСЯ

ACTIVITIES

During the past year, my activities as a Supreme Advisor of the Ukrainian National Association included:

(1) Representing our organization at the 88th Annual Meeting of the National Fraternal Congress on September 22-25, 1974. It was largely as a result of my efforts that Dr. Michael P. Balzano was able to appear on an ethnic panel at the meeting and to discuss ways in which fraternals can become involved in cooperative endeavors with the Federal Government. The panel, organized by our UNA president, was a "first" for a Congress annual meeting.

(2) Repreenting the UNA on a Steering Committee for the Ethnic and Racial Bicentennial Consultation of the American Revolution Bicentennial Administration. I have attended two meetings of various ethnic leaders concerned with their participation in America's Bicentennial celebration.

(3) Representing the UNA at the annual meeting of the Illinois Fraternal Congress on February 27, 1975.

In addition to the above, I attended all meetings of the UNA District Committee in Chicago, as well as meetings of UNA Branches No. 423 and No. 22.

I have also served as Vice President of the newly-organized Ukrainian Congress Committee in the Chicago Metropolitan Area.

COMMENTS:

The untimely death of Mr. Taras Shpikula, a UNA colleague with whom I had the pleasure of serving on the UNA Supreme Assembly for the past thirteen years, was a severe blow to the UNA community in Chicago. While I did not always agree with Mr. Shpikula, I respected his enormous contributions to Ukrainian fraternalism and to the Ukrainian cause. A quiet, unassuming man who always strived for harmony and unity in the UNA, Mr. Shpikula will be sorely missed. I can think of no better way to honor his memory than to elect a successor from the Chicagoland area.

Moving on to an entirely different topic, it is time for us to come to grips with the problems we are having with our UNA building. Despite assurances from Mr. Lesawyer at the convention, we have made little progress in our efforts to rent space in our "skyscraper" since last May, and it doesn't appear that we will rent any sizable floor space in the near future. In an article which appeared in the February, 1975, issue of Fortune magazine, it was estimated that there now exists some 40 million square feet of vacant space in the New York City area, with new building space being the hardest hit. In the World Trade Center alone there currently exists two million feet of unrented space! The vacancy rate in Manhattan is now up to 18 per cent, the highest since 1939. If these grim statistics are accurate, we can no longer

pretend that criticism of Mr. Lesawyer's past policies are personally motivated. It is time for Mr. Lesawyer to begin to stop making excuses and to propose solutions which will take us out of the morass of apathy and despair in which we now find ourselves. We need a Supreme President who is interested in results. We need a Supreme President who is able to increase production and to improve morale. We need a Supreme President who can lead.

In conclusion, let me repeat what I have said time and time again: The Ukrainian National Association deserves an executive board that is open, honest, flexible, and villing to listen. The future of our organization depends on our ability to move away from the brick and mortar approach of the past and to reinstitute policies which are responsive to all of our members. Our mission is still service to our clientele and our philosophic underpinning must be Fraternalism! This was the thinking of our UNA pioneers and this is the only reason for our existence. While we cannot completely ignore the numerous political and religious disputes within our community, we cannot afford to allow them to detract us from our fraternalistic mission. The UNA must once again become our primary concern. If we fail to change our thinking during the next four years,we may not have another opportunity. The future of the UNA rests with us.

Головний радний д-р Мирон Куропась до свого друкованого звіту додав наступні завваги: Дуже прошу прочитати мій друкований звіт, в якому, на мою думку, є цілий ряд добрих порад. Ми замало думаємо про фратерналізм, тобто про братерство в націй установі, а більше про інші справи, в тому і персональні. Доказом цього може послужити сьогодня дискусія та голосування. В націй установі ще й досі не заникли політичні суперечки та упередження одного до одного. У 100-ліття українського поселення в цій країні нам треба цей наш підхід змінити і повернутися до фратерналізму, до його основ. Коли ми не відновимо духа братерства в нашій установі то наша установа може пережити за чергові три роки кризу.

ЗВІТ
ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ — АННИ ҐАРАС

В місяці травні 1974-го року, під час 28-ої Конвенції Українського Народного Союзу в Філядельфії, переобрано мене як головного радного УНСоюзу.

Мій звіт за час від конвенції по сьогоднішній день охоплює працю в Українськім Народнім Союзі як головної радної, як голови округи (Лігай - Велі), та як секретарки 47-го Від. УНС в Бетлегемі, Па.

Мушу сказати, що як головна радна не маю з чого звітувати, бо я не мала можливости виступати в цій ролі, тому, що Екзекутива УНС уважала за непотрібне доручувати мені якійсь завдання, як головній радній. Тому буду звітувати про мою працю, як голова округи та секретарка Відділу.

Як голова Округи (Окружного Комітету) я старалася бути в контакті зі всіма Відділами Округи, а при цьому старалась, щоб Округа була активною в усіх ділянках її завдань. По можливості відбувала місячні наради окружного комітету, щоб краще інформувати членів комітету про стан нашої округи. 29-го вересня 1974 наша Округа підготовила бенкет з нагоди 80-тої річниці існування Українського Народного Союзу, який увінчався моральним і матеріяльним успіхом.

6-го жовтня 1974 відбулися організаційні наради нашої Округи. 26-го січня 1975-го року я взяла участь в загальних зборах 48-го Від. УНС в Редінґу, Па., який належить до нашої Округи.

Крім того я репрезентувала нашу Округу, беручи участь у святі 4-ох округ стейту Ню - Джерзі, що відбулося в Бавнд Бруку 23-го серпня 1974-го року. 16-го жовтня 1974 брала участь в організаційних нарадах округи Вілкес Бері, Па.

Як секретарка 47-го Відділу я докладала всіх зусиль, щоб збагачувати Відділ прибутком в членах. В звітовому році Відділ зріс на 36 членів. Вже дев'ять років належу до Клюбу Заслужених Союзовців, організуючи по 25 і більше членів річно.

Незалежно від праці для Українського Народного Союзу не занедбую інших ділянок праці, спеціяльно в жіночих організаціях. Належу до головної управи ОЖ-ОЧСУ і є секретаркою та заступницею голови місцевого Відділу ОЖ-ОЧСУ в Аллентавні, Па. Я є членом контрольної комісії 91-го Від. Союзу Українок Америки в Бетлегемі, Па. Рівнож від років беру активну участь в місцевому УККА Лігай - Велійської Округи, де я є членом управи.

Я є також членом Контрольної комісії Головної Управи Карпатського Союзу.

На закінчення мого звіту бажаю подати деякі рекомендації, які на мою думку були б корисними для дальшого розвитку та росту Українського Народного Союзу. Такі рекомандації я вже подавала в моїх попередніх звітах і хочу ще раз їх повторити:

1) Пропоную, щоб УНС винасиґнував один мільйон долярів з резервового фонду на уділювання безвідсоткових позичок студентам високих шкіл, що є членами Союзу найменше 2 роки. Введення таких позичок буде запорукою розбудови Союзу, бо молодь буде горнутися до установи, яка дбає про її освіту і майбутність.

2) Справа допомоги хворим членам УНСоюзу. Цим членам приділяється 30 дол. хворобової допомоги річно після 5 - місячної хвороби. До того жадається лікарського потвердження, за що лікар побирає поважну суму грошей за оглядини і потвердження. Пропоную уділяти хворим членам допомогу після тримісячної хвороби та на запоруку 3 урядників Відділу — голови, секретаря і касира, бо лікарські потвердження пов'язані з оплатою, яка забирає хворому більшу частину його допомоги.

Головна радна Анна Ґарас додала до свого друкованого звіту наступні завваги: Мій друкований звіт ви вже напевно прочитали. В ньому не могла я звітувати про репрезентації та якісь інші доручення, бо Головний Екзекутивний Комітет не давав мені жадних таких доручень. Впродовж року я не мала змоги зустрічатися з нашими союзовцями Пенсильвенії, колиски фратерналізму, про який саме говорив д-р Мирон Куропась. Тому, коли ми не змінимо нашого відношення до членів Головного Уряду і не будемо всіх їх трактувати однаково, наші справи у Пенсильвенії, колисці фратерналізму, будуть підупадати. Ще недавно ми винесли були рішення, щоб рік річно святкувати День УНСоюзу в Пенсильвенії, але ми чомусь цей плян вже занехали, бо таке свято відбулося тільки один раз. Я не зражаюся цими справами і стараюся дальше працювати. Я працювала в свому районі не як головна радна, але, радше, як голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу та як членка УНСоюзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ВАСИЛЯ ДІДЮКА

Минулий звітовий рік, був роком 28-ої Конвенції УНС. Передконвенційна його частина була динамічно - активна і зрушуюча. Поконвенційна, як то все буває, — різна. Одних Конвенція задовольнила, других розчарувала, а ще інших подразнила і знеохотила. Такою „подразненою" Конвенцією багато уважають і 28-му, хоча вона відбулася у місті „братньої любови" у Філядельфії, і дехто, а між ними і я, робили собі із цього приводу великі надії на покращання „братського духу" у нашій установі. На жаль, так не сталося! Праця й життя, зокрема суспільно-громадської, а притім фінансової установи, йде часто своїм втертим шляхом, та, побіч позитивів, має і неґативи. Таких неґативів можна було зауважити на нашій Конвенції і після неї багато. Однак, я певний, що ніхто з громадсько вироблених людей, не буде приписувати нікому з учасників Конвенції злої волі? Є певним, що всі вони робили, що могли, або, що принаймні уважали у даний момент корисним для УНС. Вправді, вони могли помилитися! Але хто не робить помилок? Є певним, що не роблять їх, ті, які нічого не роблять! Добре було б, якщо на помилках ми хотіли б у будучому вчитись, та їх не повторяли. Друга річ, це безпідставна, або кривдяча т.зв. „критика", зла воля, особиста впертість, чи амбіція. Збираючи поконвенційне „пожнив'я", часто приходилося вислуховувати різного роду докори, критику, зауваги, посуджування, а часто навіть обвинувачування. Безперечно, що кожному союзовцеві, якому лежить на серці добре ім'я УНС, та його дальший ріст й розвиток, не все легко це вислуховувати й сприймати, тим більше тоді, коли годі все вияснити! Бо, зрозуміло, кожна справа має два боки! Тому відкидаючи все, що неконструктивне, неправильне, чи видумане, не можна нікому відмовити власне тієї конструктивної критики, бо вона була, є і буде побажаним чинником, зокрема у такій установі, як УНС. Бо прошу собі тільки на хвилину уявити, як виглядала б праця великого і зокрема впливового УНС в ЗСА, наколи б по відбутій Конвенції, ніхто, як кажуть і словом „не писнув"? Мені здається, що це було б ще гіршим! Бо правдою мусить бути, що не тільки самі делеґати, мають думати, журитись і рішати про Союзові справи. Про них мусять думати всі його члени. Вони, так перед, як і по Конвенції, творять сильний фундамент, його базу. Тому добре, що вони цікавляться, що забирають слово! Зупиняючись коротко на цьому, я хотів тільки підкреслити, що всяке „хвилювання" спільноти, абстраґуючи, правдиве воно чи ні, створює певну „опінію". Коли та опінія, дещо захитана, стає ще більш захитаною праця, зокрема її працівників на місцях, як організаторів, секретарів, та навіть членів Головного Уряду, його репрезентантів. Це ми всі відчули, та уболіваємо над дещо „надщербленим" ім'ям нашої заслуженої 80-річної установи. Однак, поминаючи все, не можемо скривати, що на сьогодні є в УНС проблеми, від яких не можемо втікати. Самим тільки „вияснюванням", чи „заспокоюванням" „якось то буде", не можна жити, а тимбільше плянувати і виконувати працю в такій установі, якою є УНС! Тому, я певний, що ми члени Головного Уряду, зібравшись на цьогорічних наших річних нарадах, основно, без пристрастей, здоровим розсудком й спокоєм, добре подумаємо й застановимося, над цілим рядом проблем, які під цю пору є конечними для упорядкування, так у моральній, як і матеріяльній площині.

Було б дуже зле, коли б деякі похибки нашої Ювілейної Конвенції ми не зуміли виправити, та знову не піднести престижу УНС на заслужене його місце! Це не тільки наше завдання, це наш обов'язок!

Моя союзова праця і канадські справи

Мені було б дуже тяжко у своєму звіті сказати, чи розділити, що у канадських обставинах, я як головний радний, а притім єдиний, що віддавав увесь свій час праці для УНС, як обласний організатор виконував. Не вдаючись у подробиці, я міг би коротко сказати: Виконував і робив я все, що тільки уважав можливим і потрібним для добра УНС. Довголітню службу УНС, для народу, я підводив під реальний, а не гасловий зміст! Службу УНС для українського народу, я здійснював через службу в першу чергу для членства. Коли врахувати основну його силу у Східній Канаді, а зокрема в Торонті і його ближчих чи дальших околицях, то хотів я чи ні, мусів робити все, що було на „потребу". Я ніколи не дивився, чи — „це до мене належить", бо життя є сильнішим від таких чи інших „належить". Тому був я репрезентантом, адміністратором, пропаґатором, організатором, працював з секретарями, їм допомагав, нових підшукував, приготовляв відбуваючи з ними теоретичні чи практичні „курси", брав участь у різних, так Окружних, як і відділових зборах, піддержував, заохочував, зяяснював, часто успокоював, а потім, розїджаючи по широких просторах Канади (східньої), був тим живим зв'язком із великою союзовою громадою, що дуже впливало та підносило престиж нашої установи. Повертаючись домів, дуже часто у різному часі днів й годин, треба було займатися цілим рядом „заощаджених" під час моєї неприсутности союзових справ, у власній хаті, або власного телефону, за рахунок особистого, а ще більш родинного спокою. Коли хоч би застановитися над сказаним, то стає ясним, у яких несприятливих умовинах приходилось вести таку велику і многогранну працю установи, яка тільки у самому Торонті і околиці нараховує основне членство Канади. Однак, не дивлячись на це, та і поконвенційний рік, розрізняючи чітко цілі й завдання УНС, від людських слабостей і немочей громадського „захитання", різних - прерізних правдивих чи видуманих сплїток, Канада в цьому році здобула 646 нових членів з високою сумою забезпечення, чим виконала своє організаційне завдання відсотково краще, як цілість. Коли говорю про Канаду, то зазначую, що у більшості йдеться про Східню її частину, бо Західня придбала у минулому році тільки 95 нових членів. Дуже шкода, що не використано навіть таких можливостей, які були у попередніх роках моїх там відвідин, що часто приносили навіть понад 200 нових членів. Зазначую, що у звітовому році, так як вже і попередньо кілька років перед тим, я не відвідую Заходу Канади, ні організаційно, ні репрезентаційно. У кожнорічних попередніх своїх звітах, базуючись на дійсності, досвіді і праці в УНС, я подавав все деякі на мою скромну думку, певні суґестії на впорядкування так організаційного, як і суспільно - громадського секторів УНС в Канаді. Не роблю цього тепер, бо, правду сказавши, перестав вірити, що кінець - кінців, будуть ті союзові справи в Канаді упрядковані. Прикре, але правдиве ствердження, тим більше, що не зважаючи на рішення і Конвенції і річні засідання Головного Уряду, не тільки нічого не виконано для впорядкування, а допроваджено просто до нестерпного положення. Бо від початку розвитку УНС в Канаді всі його працівники, починаючи від піонерів, все підходили до цього з позиції місцевих умов, організаційного розвитку української спільноти в Канаді, його упорядкованости, враховуючи дещо відмінну її психіку, організаційну структуру, і накінець державні закони. Вони все журились, як найкраще поставити і розбудувати УНС в Канаді, для чого були і є ще досі великі можливості. Їх не застрашували навіть великі простори, які можливо не все надаються найкраще на організаційну пов'язаність. Їхніми стараннями УНС в Канаді ріс. Від початкових відділів, до представників в Головному Уряді у формі, чи то Канадської Канцелярії, чи Представництва, все вони змагались не для власного інтересу, своїх забаганок, чи уподобань; я певний, що тільки для добра УНС. Це робив на протязі вже 10 років і я. На жаль досі союзові справи в Канаді невпорядковані!

Закінчення

Користаючи з цього, що у місяці червні щ. р. кінчиться мені 10 років праці обласного організатора, з чим, як згадував я вище, в Канаді дослівно зв'язана ціла союзова праця, я хотів би й сердечно подякувати всім тим, які на протязі цього часу були добрими і милими співпрацівниками. В першу чергу належиться щира подяка членам Головної Екзекутиви, зокрема начальникам рекордового і організаційних відділів, всім головам Округ, активним секретарям і всім людям доброї волі - союзовцям. Це вони були тими, що на протязі згаданого часу, я міг з їхньою співпрацею записати у ряд УНС близько 3000 нових членів із понад 5.000.000 дол. забезпечення, зорганізувати 16 нових відділів, підготовити 3 до організування, переїхати тисячі - тисячі канадських і американських миль, сотки разів зустрічатись з ними при різних нагодах праці, курсів, відвідин, зборів і т. п. Я переконаний, що УНС — це сердечно люблячий народний твір наших піонерів! Це установа правдивої „служби народові", яка у сьогоднішніх обставинах зокрема потребує нашої уваги і праці. Бо часто так, як у житті одиниці, так і спільноти, а то й цілого народу, приходять труднощі, ускладнення і турботи. Спільними силами треба їх поконувати, виправляти. Тому я вірю в УНС! Вірю у його тисячну громаду добрих і відданих працівників, та вірю у його дальший і безперебійний ріст для добра нашої спільноти — нашого українського народу.

Головний радний Василь Дідюк в доповненні до свого друкованого звіту подав наступне: Мій звіт обширний і я просив би всіх, щоб його уважно прочитали. В нас у Канаді можемо гордитися секретарками Відділів жінками, яких маємо багато і які гарно в звітовому році працювали. Вони теж обіцяли пильно попрацювати у цьому Році Жінки, щоб потроїти свої здобутки нових членів. Перед звітом я думав, чи написати в ньому повну правду. Але після надуми я написав там пів правди. В цьому друкованому звіті прошу звернути увагу на червоні сиґнальні союзові світла, над якими прошу застановитися, бо вони повинні перестерігати нас перед певними речами.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО
ІНЖ. АНАТОЛІЯ ДОРОШЕНКА

Перед відчитанням свого звіту головний радний інж. Анатолій Дорошенко подав наступне вияснення:

Прошу вибачення, що я не виготовив та не вислав усім мого звіту. Коли я написав був свій звіт, я засягнув поради в д-ра Мирона Куропася, але він мені заявив, що, на його думку, цей мій звіт надто гострий. Тому я переписав цей свій звіт наново і в такому новому тексті прошу його заслухати.

Після цього головний радний інж. Анатолій Дорошенко відчитав наступне:

У звітовому часі виконував працю, так як статут накреслює, а саме, виконував всі накази й припоручення Головного Екзекутивного Комітету.

Репрезентував Український Народний Союз на Конвенції Української Православної Ліґи, на Конвенції Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА, на Іллінойському Братському Конґресі, та брав участь в нарадах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Чікаґо.

При цій нагоді подаю до відома, що звіт Президії Виборчої Комісії 28-ої Конвенції УНСоюзу та Президії 28-ої Конвенції про перерахування голосів не задовольняє мене і, на мою думку, не задовольняє більшости членів УНСоюзу, тому що ці Комісії не вважали за відповідне рекомендувати Головному Екзекутивному Комітетові та Головному Урядові, щоб вони подбали про притягнення до відповідальности тих членів Виборчої Комісії, які причинилися до шахрайства під час рахування голосів на 28-ій Конвенції Українського Народного Союзу. Як інакше можна пояснити відібрання від мене 42-ох голосів, які становлять около 10 відсотків всіх делеґатів? Пояснення, що це сталося через помилки під час рахування, не можуть відповідати правді.

І тому я цією дорогою рекомендую, щоби Головний Уряд рішив притягнути до відповідальности членів Виборчої Комісії 28-ої Конвенції УНСоюзу.

ANNA CHOPEK, SUPREME ADVISOR

1974 was a significant year in the history of the Ukrainian National Association, and I was privileged to participate in this milestone of its history.

On February 22, 1974, I attended the dedication of the new building in Jersey City, N.J. It is unfortunate that the donward trend in the economy throughout the United States has clouded this major accomplishment. Let us hope that our patience, perseverance and the good counsel of the Executive Committee during this period will help us to overcome the difficulties connected with the new building.

I attended the 28th Convention held in the City of Brotherly Love, Philadelphia. I am very appreciative of the honor accorded to me, in my election to a sixth term as Supreme Advisor. I will continue to serve the UNA to the best of my ability. I was happy to see that this convention was truly bilingual and that as a result about 100 American-born delegates had a better understanding of the issues before the convention.

On June 9, 1974, as past president of the New England Fraternal Congress, I attended Flag Day exercises and a summer meeting held in Woonsocket, R.I. Present at this meeting were Mrs. Anne Remick, secretary of Branch 238, and the officers of several branches in the Rhode Island area, John Laba, John Hardink and Janet Bardel. During the meeting, we had an opportunity to discuss the various problems the New England area has in organizing new members, and plans for the future growth of its Branches.

On September 22, 1974, I arranged for an organizational meeting of the UNA at the Parish House of the Ukrainian Catholic Church of Christ the King, in Jamaica Plain, Mass. Vice-President Mary Dushnyck addressed the meeting, and there was a good attendance. After discussing the membership drive of the UNA and the promissory notes to be issued by the UNA, many questions were raised and answered. A refreshment period ended the fine meeting.

On October 5, 1974, I attended the annual scholarship dance of Branch 238, held at the St. Andrew's Ukrainian Orthodox church hall in Jamaica Plain, Mass. During the dance, scholarships were awarded to 12 members of this Branch, all of whom attend various colleges and universities. The presentation of scholarships was made by Ilia Sielinsky, president of Branch 238, and the scholarship committee, Mrs. Anna Pazak and Mrs. Marie Pruchnicki. The officers and the scholarship committee are to be commended for their successful efforts each year to help the young students in their Branch. They have proved again that fraternalism does work, and we hope that other Branches follow their example.

On November 23, 1974, I attended the annual meeting of the N.E. Fraternal Congress held in Boston, Mass. Mrs. A. Remick was again elected to serve as Vice-President. During this meeting, the officers of the Boston branches had an opportunity to meet, and I discussed with them the importance of stepping up our campaign for new members.

Throughout the year, I montiored the Ukrainian Radio Hour in Boston, which has given our Association much publicity.

I attended the annual meetings of two of Boston's Branches and took part in the discussions and answered questions about the UNA. I represented the UNA at various Ukrainian functions during the year and was present at the raising of the Ukrainian flag at Boston City Hall.

On behalf of the District Committee of the UNA, and myself, I wish to express our appreciation to the Very Rev. Colonel Skulsky, pastor of the Ukrainian Catholic Church of Christ the King, and the Very Rev. Myron Pacholok, pastor of St. Andrew's Ukrainian Orthodox Church, and the committees of both churches, for their wholehearted cooperation in allowing us to use of their facilities for all of our meetings and functions.

I have at all times cooperated with the Executive officers of the UNA, and will continue to do so in the future.

Головна радна д-р Анна Чопик заявила, що вона не має нічого додати до свого друкованого звіту, а на поради, що їх вона збирається подати, буде інше місце на цьому засіданні, згідно з апробованим порядком нарад.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО
ІНЖ. МИРОСЛАВА КАЛЬБИ

Головний радний інж. Мирослав Кальба попросив вибачення, що він не мав виготовленого та видрукованого звіту та вияснив, що сталося так тільки тому, що його дружина хворіла і перебувала в лікарні. Після цього він відчитав свій звіт, що його привіз зі собою:

Перш усього почуваюсь до милого обов'язку скласти щиру подяку усім шановним делеґатам 28-ої Конвенції УНСоюзу за те, що знова наділили мене своїм довір'ям і перевибрали мене членом Головного Уряду.

Рік 1974 записався як бурхливий в історії ЗСА, який зрушив опінією та пристрастями суспільства із звісним Вотерґейтом, та не менш бурхливим записався він і в історії УНСоюзу із своєю 28-ою Конвенцією, яка захитала опінією членства, засіяла зерно недовір'я до тої здавалося б нашої твердині, та надщербила його добре ім'я. Можна було б дещо ще направити та злаґіднити, якщо б Головний Уряд відбув був свої річні наради минулого року, як це бувало перед тим. Але чомусь Екзекутива УНСоюзу уважала „непотрібним" тим разом скликати наради Головного Уряду, задовольняючись такими нарадами раз на два роки. Уважаю натомість, що наради такі минулого року були більщ потрібними, чим попередніми роками.

Моя праця як Головного Радного — жадна.

Припоручень Екзекутиви до виконання за звітовий час не мав жадних і то тоді коли наші союзові Відділи на Заході підупадають. Але чомусь для Екзекутиви Захід, як такий, не існує а з ним і я. І так:

1) Коли відбувались наради голів усіх союзових Округ, мене, як голову Центральної Округи, на наради такі не запрошено, ані не повідомлено.

2) Перед Конвенцією відбувались по усіх Округах ударні кампанії за приєднуванням членства. Під час таких зборів виступало звичайно по декілька членів Головного Уряду. Збори такі гучно реклямовані були у „Свободі". Але збори такі не відбулись лише у моїй Центральній Окрузі.

3) Уже два роки Округа моя не відбуває жадних зборів, бо і пощо, як і так її Екзекутива не респектує та її іґнорує.

4) Минулого року зіґноровано постанови із попередних засідань, де було схвалено, що УНСоюз мають репрезентувати насамперед ті члени Головного Уряду, які живуть на даній території, або найближче неї. Тимчасом на Братський Конґрес, який відбувся минулого року у Ляс Веґас, мене не запрошено, лише д-ра Мирона Куропася. Заявляю, що я абсолютно нічого не маю проти того, що д-р М. Куропась репрезентував там наш УНСоюз, і найменшого жалю за це до нього не маю. Я радше задоволений, що він по дорозі відвідав один із моїх Відділів, а саме в Омага, Небраска, де залишив миле враження і добрий спомин по собі. Та, все таки, в першій мірі я повинен був бути запрошений перший там до участи і репрезентації. Можливо, що Екзекутива думала, що Денвер лежить в Пенсильвенії. Якщо так, то тоді все в порядку. Однак думаю, що постанови повинні таки до чогось зобов'язувати.

5) Забрало мені досить часу, труду, кореспонденції та телефонів, щоби усе підготовити до створення нового молодечого Відділу у Фінікс, Арізона, із кільканадцятьми членами. Треба було там лише поїхати на пару днів, щоби це все оформити і перепровадити, та, на жаль, не одержав я на це зізволення, „через великі кошта".

Приблизно в тому ж часі головний предсідник відбув дві поїздки по заході Америки. Побував рівнож і у Феніксі, та навіть не використав свого побуту там, щоб цей Відділ заснувати, де усе уже було підготоване, та й ніде не стрічав я опісля, щоби під час тих подорожей кого-небудь придбав до Союзу. Чи це також було закоштовним?

Уважаю, що під час тих наших нарад увесь час повинні ми присвятити на продискотування усіх цих проблем, щоб винести якнайрозумніші рішення для добра та розвитку нашої 80-річної Організації, привернути повний респект і довір'я до неї, залишити „обіцянки" і „потішення", та приступити до реальної позитивної праці.

Про свою громадську працю не звітую, бо звітую із праці союзової, як член його Головного Уряду.

(Продовження буде)

ВИСТУП ЛЕОНІДА ПЛЮЩА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Плющів у Франції на час трьох місяців (офіційний реченець побуту їх у Франції).

Телевізія показала нашого земляка на цьому з'їзді, не подаючи жодних коментарів. Проте, нам насувається думка, що Л. Плющ не повинен би брати участи в подібних з'їздах та мітингах, доки повністю не зорієнтований у внутрішніх французьких проблемах.

Л. Плющ з Міттераном, Л. Плющ на з'їзді ФЕН, в якому йде завзята боротьба за впливи між різними лівими течіями... На нашу думку, Л. Плющ не повинен стати „засобом" у грі французьких політичних напрямків і партій. Як і не повинен стати предметом гри українських еміграційних тенденцій та середовищ. Найперше йому б треба спокою, щоб видужати, а далі (чи одночасно) — ознайомитися ґрунтовно з міжнародними політичними та українськими тенденціями, а вже тоді займати до них становище.

Леонід Плющ — цінний свідок страждань України, свідок і учасник боротьби в СССР за національні права й людську гідність, свідок великої справи, за яку він терпів, а яка може тільки втратити, коли цей свідок стане засобом гри партій.

На підтвердження наших слів, наведемо слова прем'єра французького уряду, Жака Ширака, що 15 лютого виступав по радіо й при тому торкнувся також особи Л. Плюща.

Прем'єр привітав Л. Плюща з визволенням і побажав швидкого повного видужання. А далі казав, що Франція завжди була землею притановища, але — це зобов'язує до певної політичної стриманости тих, що з цього пристановища користають.

— Я думаю, — заявив Ж. Ширак — що не мають рації ті, які побут у Франції використовують для політичної акції. Така поведінка не погоджується з моїм уявленням про моральність. А вже така поведінка ніяк не погоджується з інтересами Франції..."

Таке становище французьких офіційних чинників спричинило усім еміграціям — у свій час — багато труднощів і болів. Можна з цим становищем погоджуватися, або ні, але його не слід забувати. Тим більше, що виступи Л. Плюща й заяви Ж. Ширака стали вже предметом дискусії у радіо й пресі.

Авжеж, Л. Плющ повинен свідчити. Зокрема повинен свідчити про тих, що залишилися в країні неволі. І свідчити повинен, не зважаючи ні на що. Але чи його свідчення не тратитиме своєї ваги, коли воно буде не чистим свідченням, а засобом гри у французькій (чи якій іншій) внутрішній політиці? Хто його тягне на цю площину, не робить доброї послуги, ні Л. Плющеві, ні справі, за яку він страждав і за яку змагається далі, – закінчує свою вістку і свій коментар „Українське Слово".

У ДОНЕЦЬКУ НЕМАЄ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ

Київ. — „Літературна Україна" з 3-го лютого ц.р. надрукувала листа-зажалення Степана Осадци з міста Донецьк, у якому, між іншим, пишеться: „Одного суботнього вечора я вирішив переглянути свіжі газети. Зайшов до читальні Палацу культури металургійного заводу імені Леніна і попросив у бібліотекаря кілька видань, серед них і „Літературну Україну". Та у відповідь почув: „Цю газету ми не передплачуємо". Це мене здивувало, — пише далі С. Осадца, — невже ж так важко виділити кілька карбованців, щоб придбати періодичне видання для такої великої бібліотеки? Важко купити газету Спілки письменників України і в кіосках нашого міста".

УНСОЮЗ ЗАПОЧАТКУВАВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ансамбль бандуристів і хор української православної церкви св. Володимира у Віндзор, Онт., під мистецьким керівництвом Евгена Цюри, виконавши „Взяв би я бандуру" М. Михайлова, „Ой у полі верба" В. Самойленка та „Шов козак" М. Леонтовича, як рівнож в англійській мові „Америко — ти прекрасна" із могутнім сольо Яреми Цісарука; цикл танців „Карпатська мозаїка", виконаних ансамблем „Гомін України"; піяніст Т. Гриньків, який одушевляв слухачів сонатою Л. Ревуцького; бас - баритон Метрополітальної опери Андрій Добрянський, виконавши „Пісню про Довбуша" Д. Задора, „Дивлюсь я на небо" В. Заремби і „Думу про Матір - Україну" М. Вериківського; і ансамбль „Гомін України", який закінчив першу частину програми серією яворівських танків.

Другу частину програми попередив коротким словом Г. Валлік, відмічуючи ціль фестивалю та представляючи головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, який подякував місцевому комітетові за влаштування фестивалю та таким місцевим політичним діячам як суддя П. Крегель, Вілльяз МекКол, голова Шкільної ради, суддя Френк Мозер, Френк Вендевандер, інспектор шкіл, В. Ворґач, асистент директора школи, за прихильне наставлення і співпрацю у влаштуванні фестивалю.

На другу частину програми склалися виступи: ансамблю „Гомін України" з дворянським танцем „Павочка ходить"; піяніста Т. Гриньківа, який виконав „Прелюд пам'яти Т. Шевченка" Я. Степового, Етюд ІУ (е-моль) В. Косенка і Етюд оп. 8 ч. 3 В. Косенка; капелі бандуристів і хору з Віндзору, які виконали „Ой, там за Дунаєм" А. Авдієвського, „Ой, по горах, по долинах" О. Кошиця, „Ой, чорна я, си чорна" А. Авдієвського і „Київський вальс" П. Майбороди, який хореографічно відтворило щість пар танцюристів ансамблю „Гомін України"; дует М. Лисогір та А. Добрянського, які виконали „Ми заспівали й розійшлись" і „Не забудь юних днів" М. Лисенка, про фортепіяновому акомпаньяменті Т. Гриньківа; і ансамбль „Гомін України" серією „Козачків" і завжди популярним „Гопаком". Молоді дівчата піднесли букети цвітів виконавцям на закінчення програми.

Готель „Волнат Товерс", який був квартирою союзового фестивального комітету і місцем замешкання понад сотні виконавців програми, дослівно кишів від потоку людей — українців і неукраїнців — під час дводенного фестивалю, які хотіли поділитися враженнями із концертів та погратулювати виконавцям програми. Усі вони тиснули під пахами концертові програмки та спеціальне видання „Свободи", присвячене фестивалеві і трикратним роковинам, які він відмічував.

Крім численних місцевих політичних і суспільних діячів, на фестиваль прибули місцеві і позамісцеві союзові активісти, серед них колишня заступниця головного предсідника Юлія Шавоцляк, довголітній голова, а тепер почесний голова Округи Відділів УНСоюзу в Шамокіні Михайло Гентош, члени головного уряду УНСоюзу, головний предсідник Й. Лисогір і заступник головного предсідника д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан і головний касир мґр Уляна Дячук. На недільну програму прибули автобусами і автами зорганізовані групи з Бінгемптону і Аллентавну, ця остання під проводом головної радної Анни Гарас.

Ще довго після фестивалю гомоніли розмови у старих цеглистих і нових дерев'яних домах, в маленьких заїздах і ресторанах про відживлюючий подих української культури, яка повних два дні стояла в центрі уваги всіх мешканців цих околиць.

Загальні збори Українського Народного Дому в Ню Гейвені

Ню Гейвен (М. Я.) — В неділю 8-го лютого відбулися Загальні Збори Т-ва Український Народний Дім в Ню Гейвені. Зборами проводив д-р Михайло Снігурович як предсідник, і Роман Романюк, як секретар. По вислуханні звітів та по короткій дискусії Збори уділили абсолюторію уступаючій Управі та вибрали нову в такому складі: Богдан Антошин — голова, Зенон Мандич — заступник голови, мґр Богдан Данко — секретар, Дмитро Малик — книговод, Василь Гачкевич — касир, Василь Доліший, Роман Дзюба, Павло Череваха, Федір Боднарчук, Люба Гіна — референти і Михайло Пушкар — вільний член. Контрольна комісія: Проф. Іван Телюк, Володимир Береза, Григорій Гіна, Степан Фіґоль і Роман Романюк. Звітовий рік виявив дальший ріст майна і членства. Теж влаштовано ряд культурних імпрез та пінгпонгові змагання для молоді. Український Народний Дім є важливою центральною інституцією на терені Ню Гейвену. В його будинку мають свої домівки численні українські товариства і організації Великого Ню Гейвену.

НЕ РОБІМ КРИВДИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої).

тиву хотів далі тягнути своє важке ярмо.

Згадуємо про цю прикру справу й тому, що і тепер серед нашої спільноти поза рідною землею бувають деякі люди, які під впливом своїх товаришів чи знайомих люблять частіше „заглянути в келишок". Це дуже небезпечне діло, головно серед молодих подруж, у яких може побільшуватися їх родина. І саме тим людям треба поважно застановитися над цією справою, щоб не зробити дуже важкої кривди своїй дитині, яка, прийшовши на світ, ціле своє життя терпіла через брак розважности своїх батьків. Та не тільки вона сама, але і її наслідники, не знаючи навіть, чому і за що їм приходиться терпіти.

Фізичне і психічне здоров'я людини — це скарб, який не всі люди вміють і хочуть належно оцінювати і розуміти. Одначе, це справа дуже важлива і було б добре, щоб про неї частіше згадувала наша преса та говорилось у наших організаціях, а особливо в тих околицях і місцевостях, де цього вимагає спеціяльна ситуація, бо такі околиці існують.

З глибоким жалем повідомляємо наше Членство та Українське Громадянство, що дня 21-го лютого 1976-го року відійшов у Вічність на 68-му році життя

сл. п. мґр прав

ОСИП СТЕЦУРА

член Організації Українських Націоналістів, суспільно-громадський та пластовий діяч і оперний співак.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Вп. Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття.

ТЕРЕНОВЕ КЕРІВНИЦТВО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Ділюсь сумною вісткою, що 22-го лютого 1976 року, помер по короткій недузі

сл. п.

ІВАН ПОЛЯНСЬКИЙ

народжений 1895 року,

ПОРУЧНИК УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРИЯТЕЛЬ

Замість квітів на свіжі могили наших Дорогих і Незабутніх

бл. п. Інж. МИХАЙЛА МІНЧАКА

і

бл. п. Інж. ЯРОСЛАВА ФИЛИПОВА

складають на Патріярший Фонд 50.00 долярів

М. і Я. ЗУВАЛІ
Л. і О. БІЛАНЮКИ

Валлінгфорд, Па.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Дорогого і Незабутнього

ЧОЛОВІКА і БАТЬКА

Д-ра Вет. БОГДАНА МІШКЕВИЧА

буде відправлена

3-го березня 1976 року

о год. 8:30 рано

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СОБОРІ СВВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ

Родину і Приятелів просить про молитви за спокій душі Покійного —

дружина ІРЕНА та син ЮРІЙ з дружиною ТАМАРОЮ

Ділимося сумною вісткою з Членами наших обох Куренів, Приятелями та Знайомими, що ранком, 21-го лютого 1976-го року відійшов на Вічну Ватру

сл. п. мґр прав пл. сен.

ОСИП СТЕЦУРА

член Куреня УПС „Лісові Чорти", кількакратний член Проводу Куреня, Курінний, колишній заступник голови Крайової Пластової Старшини та заступник голови Крайової Булави Уладу Пластунів Сеніорів в ЗСА, відзначений „Золотим Арідником", орденом „Чортополоха" та св. Юрієм у сріблі.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

ПАНАХИДА відбудеться у понеділок, 23-го лютого, в год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яремі при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН — у вівторок, 24-го лютого 1976 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку й опісля на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вп. Дружині, Дочці і всій Родині висловлюємо наші найглибші співчуття.

3-ій КУРІНЬ УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ" та 3-ій КУРІНЬ УПС „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

Замість квітів на могилу Покійного, просимо складати датки на фонд Патріярха та на пластовий журнал „Юнак".

Події в Китаю викликають зацікавлення в світі

Гонг Конг. — Номінація нового прем'єра Китайської Народної Республіки і відсунення від влади дотепершнього діючого прем'єра Тенг Гсіао-пінга та відсутність на багатьох урочистостях інших партійних функціонерів, переважно прихильників Тенга, викликали зацікавлення в західньому світі і свого роду настроєння, получене з побоюванням, що зміни в Пекіні можуть некорисно відбитись на китайській закордонній політиці. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Фокс Баттерфілд у числі з 11-го лютого ц.р. каже, що спостерігачі і аналітики китайської проблематики стверджують, що усунення з політичної сцени Тенг Гсіао-пінга, якого від часу похоронів прем'єра Чжоу Ен-лая ніхто не бачив, свідчить, що до голосу в Китаю приходять радикальні елементи, які поставилися про осунення Тенга. Тенг, головно в останніх роках, коли Чжоу Ен-лай вже був смерно хворий, був дуже активний у внутрішній і закордонній політиці, відбув кілька подорожей за кордон і навіть порobів деякі внутрішні пересунення, номінуючи на чолові місця, головно на провінції, своїх приятелів. Консернація тим більше поглибилась, коли стало відомо, що китайські амбасади за кордоном, на передодні номінації нового прем'єра, майже запевняли, що це становище займе Тенг Гсіао-пінг, якого на Заході уважали за продовжувача прагматичної політики нового Чжоу Ен-лая і зделярованого ворога Совєтського Союзу. Його усунення з цьому відношенні може принести зміни, хоч до того часу совєтська преса поставилась дуже повздержливо до цих змін.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 17-го січня 1976 року перестало бити серце свідомої і активної громадянки та примірної дружини

АННИ КЛИМ

Сл. п. Анна Клим родилася дня 12-го липня 1897 р. в селі Кулачківцях, Станиславівського повіту, Україна. Походила з бідної родини Канюків. В 12-му році свого життя стала круглою сиротою, бо стратила своїх батьків. До Америки приїхала молодою дівчиною, маючи 15 років і тяжко працювала на щоденний прожиток. Коли вийшла заміж за С. Григорчука то життя не багато покращало. Чоловік стратив ногу, а в слід за цим прийшло багато журби і клопітливого життя. Перебуваючи вже у Маямі, стала знова самітньою, бо в 1964 році стратила чоловіка і повдовіла.

По чотирьох роках самітности, сл. п. Анна знайшла щирого друга Василя Клима і з ним одружилася в 1968 році.

Сл. п. Анна Клим була працьовитою, щирою і жертвенною особою. Була членом Української Православної Церкви, Українського Громадського Клюбу, Союзу Українок і Товариства Старших Віком, в якому була членом управи і віддано із посвятою тут працювала. Сл. п. Анна, хоч з малою освітою, але була свідомою українкою і засвідчила це своїми пожертвами на різні українські цілі. Останніми роками вона зложила даток на Катедру Українознавства в сумі 100 долярів, а других 100 долярів на Товариство Старших Віком в Маямі.

Тіло Покійної спочивало в Літгов похоронному заведенні, де о. Ф. Шпаченко — парох української православної церкви і о. Ричкун — парох української католицької церкви, відправили Панахиду. Там же, прощальне слово в англійській мові мав о. Ричкун. Дня 21-го січня, о год. 9-ій ранку відвезено тіло до української православної церкви, де відправлено св. Літургію, а о. Ф. Шпаченко мав прощальне слово в українській мові.

Домовину покійної Анни, великим караваном автомобілів, відпроваджено на Вічний Спочинок до Норт Меморіял Парку і вложено до мавзолею.

По похороні, муж Покійної Василь, запросив учасників похорону — знайомих і приятелів на тризну до Українсько-Американського Клюбу. Він, зворушений до глибини своєї душі, подякував приявним за віддання останньої прислуги Покійній і висловив бажання, щоби замість квітів на могилу Покійної, була переведена збірка на потреби Катедри Українознавства у Гарварді.

На Катедру Українознавства зібрано 300 долярів, а вдодатку 100 долярів на покриття коштів поміщення цієї посмертної згадки в таких газетах: „Свобода", „Народна Воля", „Громадський Голос" і „Наше Життя" — журнал Союзу Українок.

Збірний список жертводавців представляється так: В. Клим 44 дол., Дж. Балік 40 дол., по 25 дол. — Українське Товариство Старших Віком, П. М. Стасюк, П. Г. Лемішко, по 20 дол. — В. П. Ґеренті, А. К. Богданович, по 15 дол. — С. М. Венґловських і Дж. Шпиндер, по 10 дол. — П. Гуменюк, І. Модний, К. Павлів, І. Козира, А. Скула, Українсько-Американський Клюб, Союз Українок, Т. Дзюбановський, Г. Тіндал, Данко і Головчак, по 5 дол. — А. Шеремета, К. Войтович, Т. А. Максимович, І. Н. Атаманець, І. Щерба, Т. Сосновський, З. Брави, С. Зедзілко, Дж. Авґуст, Місцеленіс, по 4 дол. — П. О. Кадучок, 3 дол. — Черватюк, по 2 дол. — Р. Стек і Белецький.

Покійна залишила в глибокому смутку мужа Василя, братанків І. Канюка і І. Гарасимчука, одинадцять сестрінок і ближчих та дальших приятелів в українській громаді в Маямі.

МАЯМСЬКІ ДРУЗІ З ГРОМАДСЬКОЇ СПІВПРАЦІ ШАНОВАНОЇ ПОКІЙНОЇ АННИ

В глибокому смутку повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що 20-го лютого 1976 р. в Нюарку, Н. Дж., несподівано, упокоївся в Бозі на 52-му році життя

наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, КУЗИН, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

МИРОСЛАВ ДЕМЧУК

народжений в селі Станин, пов. Радехів.

ПАНАХИДИ — в неділю, 22-го і понеділок, 23-го лютого 1976 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J.

ПОХОРОН у вівторок, 24-го лютого 1976 р. о год. 8:30 рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя при Sanford Ave., Newark, N.J., а опісля на Український Православний Цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина ЮЛІЯ
донька МАРУСЯ
кузин ЙОСАФАТ КЛИМОЧКО з дружиною МАРІЄЮ
Ближча і дальша Родина тут і в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 21-го лютого 1976 року, передчасно, відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ДІДУНЬО

бл. п. мґр прав

ОСИП СТЕЦУРА

народжений 25-го грудня 1907 року у Львові, оперний співак, соліст українських хорів на Рідних Землях і на еміграції, ентузіяст і любитель хорового мистецтва, зразковий громадський і пластовий діяч.

ПАРАСТАС відбудеться в понеділок, 23-го лютого 1976 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН у вівторок, 24-го лютого 1976 р. о год. 9-ій рано з того ж заведення при 7-ій вулиці Іст в Ню Йорку до церкви св. Юра, а відтак на український цвинтар в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокій жалобі:

дружина СОФІЯ
донька ЛЯЛЯ РОНДЯК з мужем РОМАНОМ
внуки ПЕТРУСЬ і МАРЧИК
сестра МАРІЯ ПЕРІҐ
брат МИХАЙЛО
братова ОЛЬГА
сестрінки: ОЛЬГА ФИРСТЕР, СЯПА ЛОЗИНСЬКА з родиною, ІРЕНА ПАВЛОВИЧ з родиною
братанки: РОМАН, ІКО і ОРЕСТ з родинами
шваґри: ЯРОСЛАВ і ВОЛОДИМИР БАРАНСЬКІ з родинами
шваґрова ЛІДІЯ БАРАНСЬКА з родиною
вуйко ВОЛОДИМИР ОНИШКЕВИЧ з родиною
тета ЗЕНОВІЯ ОНИШКЕВИЧ з родиною
кузини: ЕВГЕНІЯ КОРЧИНСЬКА і МИРОСЛАВ ТУРЯНСЬКИЙ

СТРУКТУРА УККА...

(Закінчення зі стор. 2-ої).

свої фінансові засоби тільки на базі добровільности громадян, на їх добрій волі та на добровільній їх участі у діяльності УККА. Немає ніякого примусу. На мою думку, важко навіть було б застосовувати „моральну" пресію.

3. З цього випливає, що годі в діяльностевій площині вимагати від органів УККА такої діяльности, яка змагала б чи то свого роду урядових санкцій, чи примусу, чи таких фінансових і людських ресурсів, яких українське громадянство ЗСА неспроможне на добровільній базі постачити. З цього випливає також безпідставність закиду, немов би УККА репрезентував тільки малу частину громадянства, тоді як є два чи кілька мільйонів українців в Америці. На мою думку, треба бути обережним із тим числом українців з одного боку, а з закидом опозиції, що УККА репрезентує тільки малу його частину, з другого боку.

Слід відмітити,. що не можна утотожнювати кожного американського українця, скажім, другої, третьої чи четвертої ґенерації, з активною, діючою, зорганізованою українською громадою. Бож, невже ж можна вважати великим діячем на українському полі особу, що навіть не читає ані української газети, ані англомовної української газети. Варто застановитися над цим! Скільки є читачів української преси?

4. Український Конґресовий Комітет Америки, на мою думку, репрезентує українську справу в імені всіх українців Америки, бо тільки незначна частина залишилася поза його рамками. До речі, якщо є люди, які або не знають нічого про українську справу, або не беруть ніякої участи в її діяльности, то це не значить, що вони активно стоять по боці тієї опозиції, що діє поза рамками УККА. Воно зовсім не так.

5. Ще заввага відносно минулого й майбутнього. Відразу після останнього Конґресу Українців у Америці написав я, як секретар Статутової Комісії, статтю до „Свободи", в якій тоді, три роки тому, звертав я увагу на те, що членські організації мають повні чотири роки часу на те, щоб договорилися до того, чи і які структуральні зміни в УККА вони хочуть ввести. Це ж бо їх діло, а не діло Статутової Комісії!

В тому самому дусі під час зустрічі 10-го травня 1975 р., в якій взяли участь мґр Іван Базарко, ред. Ігнат Білинський, д-р Антін Жуковський і Аз, грішний, висунено ініціятиву скликання конференції для обговорення передконґресових справ. Комісія, очолювана д-ром Жуковським, представила цю справу таки того ж дня Екзекутиві до затвердження, і тут слід шукати ініціятиви конференції, що відбулася 10-го січня ц. р., а не де-інде. Тому дивно звучала стаття одного із членів Екзекутиви на сторінках „Народної Волі", немов би професіоналісти змусили „естаблішмент" скликати таку конференцію.

Ще дивніше в моїх вухах звучали ті вступні завваги деяких тодішніх промовців про цю „світспасаючу", „історичну" і т. п. конференцію, а зокрема наголошування, немов би вона не вийшла з нутра Екзекутиви УККА.

Так, як я знаю, за останні дві каденції в Екзекутиві УККА було максимум доброї волі й плекано велике бажання вповні сконсолідувати всі українські концтипах 22-го Січня 1918 та 1919 рр., у організаційній трутивно - творчі сили, які стоять непохитно на принструктурі УККА.

Тішуся, що конференція 10 січня ц. р. є кроком вперед до осягнення тієї дуже бажаної повної консолідації.

6. Відмолодити УККА. Така є вимога з боку декого з опозиції. На мою думку, немає простішої справи до полагодження, як ця. Треба лише, щоб членські організації, які делеґують своїх представників до Екзекутиви чи Політичної Ради УККА, чи до інших органів, делеґували мудрих, працьовитих і конструктивно - творчих осіб з молодшого покоління. Тоді органи УККА автоматично будуть відмолоджені.

7. Час змінити людей у керівних органах УККА, а зокрема на чолових позиціях. Це також справа проста. Все залежить від суверенних членських організацій, які делеґують своїх представників на дані пости. А, як знаємо, членські організації дуже чутливі на тому пункті, щоб УККА не вмішувався у їхні внутрішні справи, бо ж вони мають суверенне право делеґувати таку особу, яка ,на їхню думку, буде найкраще репрезентувати їхню волю та їхні погляди в Централі УККА.

Отже, нема чого винувати ані органи УККА, ані Номінаційну Комісію, у склад якої входять представники широкого вахляра членських організацій, у тому братсько - допомогових Союзів, суспільно - політичних, харитативних, професійних, наукових, молодечих і ветеранських організацій та Відділів УККА. Попробуйте зменшити це число членів Номінаційної Комісії, то вирине питання, кого усунути? А це дуже дражливе питання, бо ж кожний бажає мати голос.

Тому раджу до всіх справ перед наступаючим Конґресом підходити уважно й розважно, конструтивно-творчо й розглядати справи так, якими вони є, і пропонувати такі зміни в структурі чи Статуті, які практично можна перевести в життя, не нарушивши почувань діючих членських організацій і не створюючи причин до деконсолідації.

Попередні зміни в Статуті ішли під кутом повної консолідації. Чи не з метою скріплення консолідації в рамках УККА була скликана 10-го січня конференція? Чи не в центрі її уваги і надалі стоїть консолідація? То ж вносім пропозиції тільки такі, які не пошкодили б цій важливій справі, бо ж чейже не буде це завершенням консолідації, коли усунеться представника тієї чи іншої організації проти її волі й бажання, а на його місце введеться представника іншої членської організації.

Треба робити так щоб зберегти максимум можливої гармонії, співпраці і доброї волі в лоні УККА та в лоні членських організацій. Теперішні органи УККА докладають максимум зусиль власне по цій лінії для мобілізації людських і матеріяльних ресурсів для ведення праці на добро української справи, бо в центрі уваги є власне, Українська Справа, а навіть сам УККА є тільки засобом.

Треба нам максимум доброї волі, більше людей до праці, більшої фінансової підтримки, а зокрема — більше доброзичливих порад відносно того, що, як і коли було б доцільно зробити по-новому. Не забуваймо, що вся праця УККА базована на добрій волі й добровільності.

КОНЦЕРТ КОЛЯД, ПІСЕНЬ І ТАНКІВ В АСТОРІЇ

Асторія, Н.Й. — Цієї неділі, 22-го лютого ц.р. о год. 4 по полудні тут в авдиторії Браєнт Гайскул при 31 евеню і 48 вулиці, відбудеться великий концерт коляд, пісень і танків, що його організує Парафіяльна Рада для вшанування річниці Української Державности. В концерті виступатимуть: дитячий хор „Молода Думка" під диригентурою Семена Комірного, українські танцюристи з Асторії під керівництвом Олени Оприско, Студія Українських Народних Танків і Балету Уляни Кунинської-Шмериковської, хор церкви Чесного Хреста під диригентурою Осипа Длябоги. Доповідь з нагоди Свята Державности виголосить Едвард Попель; конферансьє — Володимир Гентіш; підготовкою концерту займається імпресовий референт Церковної Ради Богдан Відяк.

СТАН ТА РОЗВИТОК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

та дискусією керувала д-р А. Процик.

Слідуюча сесія була присвячена оглядові антропології. Нею керував проф. К. Савчук, зі Сейнт Пітерс Коледж, а доповідачем була проф. Глорія Єдинак з Бостонського університету. Вона звітувала про дещо відсталий стан цієї ділянки суспільних наук, спричинений політичними та ідеологічними факторами.

Остання передобідова сесія була присвячена демографічним наукам. Білоруський доповідач, д-р В. Кіпель, говорив про поважний розвиток демографічних студій та дослідів на Білорусі за останніх 10 років, а після того проаналізував докладніше розвиток білоруських демографічних процесів, підкреслюючи збільшене вживання білоруської мови, вкючно з понад 50,000 небілорусів. Слідуючий доповідач, інж. С. Процюк, відомий зі своїх економічних та демографічних дослідів, говорив про великі осяги українських демографів і статистиків 20-их та 30-их років, розгром цих наук перед Другою світовою війною, та реґабілітацію тих небагатьох що пережили ці страшні роки, під проводом академіка Птухи. Про українські демографічні студії 60-их та 70-их років доповідала Віра Качмарська, докторантка Колюмбійського університету. Вона також зупинилася докладніше над міґраційними та іншими демографічними процесами України останніх років. Цією сесією керувала д-р Анна Процик.

Перша пополуднева сесія була присвячена оглядові політичних та правничих наук, а її предсідником був проф. Ярослав Білінський з Делеварського університету (крім того, він цього семестру викладає на Колюмбійському університеті курс про національне питання в СССР). Проф. О. Федишин з Нюйоркського університету представив дуже незадовіляний стан строго контрольованих політичних наук та неможливість поважної наукової роботи навіть в стислих рямках марксистського вчення. На думку слідуючого прелеґента, д-ра Осипа Данка, голови Слов'янського Відділу Бібліотеки Єйлського університету, стан правничих наук публікацій значно кращий, і українські юристи вносять поважний вклад в розвиток правничих наук, особливо в ділянках, що не торкаються конституційних та державноправних питань.

Решта пополудневих сесій відбулися під головуванням проф. О. Федишина. Заплянoвані виступи українських соціологів, професорів В. Нагірного, І. Зєлика та О. Семиренка, не відбулися через недугу останнього. Замість них, з коротким оглядом про можливості розвитку соціологічних наук в Україні та Білорусі у ширших рямках загальних совєтських дослідів виступили присутня на конференції проф. Колюмбійського університету Везлі Фішер та науковий співробітник того ж університету, недавно прибулий зі Совєтського Союзу математик та соціолоґ Марко Кумент.

Про економічну професію та економічні відділи по університетах та інститутах України доповідав професор Темпл університету у Філядельфії ,д-р Іван Коропецький, а дискутантом цього звіту був економічний дослідник при Колюмбійському університеті, Василь Знаєнко, завваги якого до цього реферату відчитала його дружина д-р Мирослава Знаєнко (тому, що він, як і деякі інші учасники конференції, був наглою жертвою інфлюенци).

Остання сесія конференції була присвячена питанню бібліотекарства та інформаційної служби в Україні, на якій доповідав Едвард Касинець, бібліотекар Українського Дослідчого Центру при Гарвардському університеті. Він відмітив поважний проґрес в цій ділянці, особливо в розповсюдженні технічної інформації, але рівночасно виявив жаль, що багато із цих бібліотечних публікацій не попадають закордон.

Із запитів та коментарів учасників конференції як теж поконференційних завважень можна ствердити, що ця наукова зустріч була успішною. Особливо треба привітати співпрацю білоруських і українських науковців та їхніх американських колеґ і висловити надію, що такі спільні виступи повторяться у найближчому майбутньому. Також слід привітати співпрацю УВАН з Колюмбійським університетом. Організатори конференції, на рекомендацію учасників та ряду гостей, постараються підготовити матеріяли з цієї наукової зустрічі до публікації, щоб вони були доступні для ширшого кругу науковців та інших зацікавлених людей.

ФІЛІЯ УКУ В ЧІКАГО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Сейнт Луїс, і проф. д-р Ричард Гартіґан говоритимуть на тему: „Американська демократія в дії: чого ми навчилися і який наш вклад в американську політичну систему?";

2-го квітня, проф. д-р Ярослав Комаринський, університет Північного Ілліной, проф. д-р Любомир Винар, стейтовий університет Кент, доповідатимуть на тему: „Праця, продукція і винагороди в Америці: економічні досягнення і перспективи для українських іміґрантів в Америці і в Чікаґо";

9-го квітня, д-р Богдан Цимбалістий, стейтова школа для хлопців в Ню Джерзі, проф. Дарія Маркусь, університет Ілліной в Чікаґо, матимуть лекцію на тему: „Освіта в Америці: родина, школа, громада; хто такі наші діти?";

30-го квітня, проф. Богдан Рубчак, університет Ілліной в Чікаґо, говоритиме на тему: „Культура і мистецька творчість в Америці; американський вплив на українську культурну активність"; в рамках цього викладу відбудеться виставка українських мистців Чікаґа, що її влаштовує Український Інститут Модерного Мистецтва (від 30-го квітня до 2-го травня);

7-го травня, проф. д-р Сем Саркезіян і проф. д-р В. Маркусь, університет Лойола доповідатимуть на тему: „Америка — ґльобальна потужність і відповідальність: в який спосіб можуть ЗСА поширювати свободу в сьогоднішньому світі?";

14-го травня, проф. д-р Тома Кохман, університет Ілліной в Чікаґо, матиме лекцію на тему: „Америка в році 2000: українська громада в ЗСА в році 2000".

Вступ на виклади вільний і на них організатори запрошують ширше громадянство.

Для познайомлення читачів з цими важливими лекціями „Свобода" поступово друкуватиме їх текст в українській мові.

СПОРТ

Вісті з „Тризуба"

Спортова діяльність „Тризуба" з нагоди Ювілейн. Року була найбільш активною. Десять команд-ланок змагалися у тому часі у різних ділянках спорту, а активність їх проявлялася й тим, що окрім змагань Лігових брали участь у Крайових українських спортових ігрищах, як: в копаному м'ячі, тенісових, шахових і столовій ситківці.

У Ювілейному Спортовому Святі взяли участь 312 учасників, в тому багато пластунів, сумівської молоді з прапорами, а дванадцять команд копан. м'яча і дві шахові дружини відбули свої змагання 7-го вересня м.р. у Філядельфії. Замітним було й те, що у завершенням святкувань з нагоди 25-річного існування „Тризуба", спортовий актив і коліжні змагуни взяли чисельну участь у великому Бенкеті 11-го жовтня 1975 р.

Підсумки спортової діяльности і їхні осяги

У 1975 р. діяли і змагалися шість команд копаного м'яча „Тризуба", які закінчили свої Лігові змагання в осінньому сезоні.

Перша Оберліґова команда розіграла одинадцять змагань і вийшла чемпіоном своєї групи ДАФА - Ліґи. За відкритий чемпіонат Америки, після двох перемог над місцевими дружинами „Джермен - Гунґаріян" і „Інтером", далі наша команда закваліфікувалася до міжстейтових змагань.

Три команди доросту закінчили свої Ліґові гри, з них дві учнівські молодші і старші, здобули віцечемпіонат у своїй конкуренції. Для відзначення за добру поставу і дисципліну, змагуни учнівських команд одержали пам'яткові чаші, а провідникам опікунам і батькам належиться признання за добру опіку і корисну, пророблену працю.

Аматорська команда буде продовжувати Ліґові змагання (другу півгру))в місяці лютому 1976 року, а Юньйори змагатимуться в зимових місяцях.

ТЕНІС

Змагання за індивідуальне першенство СУАСТ — Схід, які відбулися на кортах Союзівки, проходили під знаком відзначення 25-річчя „Тризуба". У тих змаганнях наші тенісисти: Юрій Савчак здобув перше місце в грах чоловіків, Олександер Олинець перше місце в грах сеньйорів, у фінальній грі жінок закваліфікувалася М. Павлічка-Татунчак, усі з „Тризуба". Спонзором і господарем тих змагань був УСО „Тризуб". У 1975-му у крайових змаганнях О. Олинець здобув перше місце в конкуренції сеньйорів. Надзвичайну корисну працю виконують наші відомі тенісисти З. Снилик „Чорн. Січ" і Юрій Савчак „Тризуб", які кожного року провадять на кортах Союзівки навчання гри тенісу, для української доростаючої молоді.

ШАХИ

Шахова дружина „Тризуба" цього року змагалася за чемпіонат Філядельфії і Округи. (Делявар-Валей). Після відбутих шістьох змагань в показнику гор була на другому місці. Відзначаючи 25-ліття „Тризуба", з тієї нагоди відбулися змагання „Чор. Січ" - „Тризуб",які закінчилися перемогою „Січі" 3:2. Український першун у шахах ЗСА і Канади Борис Бачинський поділив чемпіонат міста Філядельфії. Він є офіційно визнаним шаховим майстром ЗСА.

ВІДБИВАНКА

У відбиванковому турнірі Розвагового Центру у Філядельфії, Чоловіча дружина „Тризуба" здобула перше місце і змагається в грах плейофу. Жіноча відбиванкова дружина після закінчення турніру спинилася на другому місці в показнику.

Відомості ДАФА - Ліґи

Важливе Пленарне засідання Ліґи із представниками всіх дружин копаного м'яча відбулося 8-го грудня м. р. у Ню Йорку. На тому засіданні вирішено великою більшістю голосів, що всі назви Етнічних клюбів залишаються. (голоси 103 до 35). Далі рішено збільшити Оберліґові дружини до 18. В тому добрі вигляди мають опинитися в Оберлізі обі українські дружини УСК Ню Йорку і „Крилаті" Йонкерс. У 1976 році, після закінчення сезону Оберліґових дружин збільшиться до 20 і вони будуть поділені по десять дружин на А і Б. кляси.

Сезон копаного м'яча ДАФА Ліґи в 1976 році пічнеться в серпні місяці і триватиме до кінця грудня.

Столова сітківка

У Крайових змаганнях в столовій сітківці (стук-пук) які відбувалися в листопаді місяці на Союзівці з участю 26 змагунів, у грах чоловіків друге місце здобув Омелян Крих — „Тизуб" Філядельфія.

Р. С.

Громада будує

На передмісті Ню Йорку, коло Гофстра університету і близенько до Нассав Кавнті колізею в Юніондейлі, українська громада при православній церкві св. Арх. Михаїла взялася за велике діло. Парохія рішила побудувати простору залю зі всім модерним устаткуванням.

Після довших роздумувань, Будівельний комітет затвердив плян і підписав контракт з будівельною фірмою. Праця йде вперед згідно з плянами і розкладом праці.

Ця заля буде служити всім релігійно-культурним і організаційно- національним потребам українців на Лонг Айленді. Вона також розгрузить переповнений календар замовлень центру св. Володимира, який находиться в сусідстві.

Настоятелем парохії є о. д-р Семен Гаюк, а головою Парохіяльної Управи — Олександер Кулик. Відкриття — посвячення залі передбачається на місяць травень цього року.

С. А. П.

„Ялинка" ОУВЛ в Чікаґо

Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів Америки влаштувало традиційну „Ялинку" 17-го січня 1976 р. в парохіяльному центрі собору свв. Володимира і Ольги в Чікаґо. Численно зібраних членів (50) з родинами привітав голова ОУВЛ Іван Рудавський і попросив Богдана Ткачука бути майстром церемонії. На цю імпрезу прибули теж запрошені гості з родинами наших братніх товариств: Українських Лікарів Півн. Америки, та Українських Інженерів Америки, як і рівнож знайомі наших членів.

Присутні розпочали свято відспіванням колядки і засіли до спільної вечері. Під час вечері Микола Тимняк відтворив з награних стрічок українські колядки і щедрівки, що надало „Ялинці" святочного настрою. Опісля по вечері віддеклямував Микола Тимняк вірш Богдана Лепкого „Святий Вечір", який пригадав присутнім рідну хату і традиційну вечеру в своєму родинному гуртку. З черги Микола Тимняк прочитав свої традиційні співомовки, в яких члени Об'єднання пізнали свої питомі ціхи характери представлені в гумористичній формі. Члени і гості приняли їх вибухами спонтанного сміху і радости. З великим пієтизмом згадав М. Тимняк померлих членів Об'єднання, а зокрема сл. п. кол. Володимира Помірка, який єднав членів в один моноліт і постійно додавав охоти до праці. В Помірко теж стало відчитував на зміну з М. Тимняком свої співомовки, проте цього року відчитав їх уже Б. Ткачук.

Опісля по черзі промовляли і гості: д-р А. Хрептовський і д-р Е. Бурачинський від УЛТПА, а інж. Михайло Маркевич від Т-ва Українських Інженерів. Всім припала до вподоби наша гостинність і традиційні звичаї, які пригадували Рідний Край. „Ялинка" випала гарно, завдяки спільній праці Головної Управи ОУВЛ і дружин наших членів. Приготовили страви і допомагали: Орися Гладка, Ксеня Данилишин, Ірена Остапчук, Евгенія Петрина, Ірена Попович, Аліса Рудавська, Меланія Сениця і Орися Ткачук. Голова Гол. управи склав їм за це сердечну подяку.

Д-р Микола Тимняк

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 29-го ЛЮТОГО 1976 р.

ВИЛЛИМАНТИК, Конн. Річні загальні збори Т-ва Любов 387 Відд., о год. 4-ій по пол. в залі УНДому при дорозі ч. 6 в Норт Віндгам. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1976 р. Проситься чл. прибути. — А. Смук, гол.

ЧІКАГО, Ілл. Річні збори Б-ва св. Стефана 221 Відд. о год. 1-ій по пол. в домі УНС, 845 Н. Вестерн Аве. Проситься чл. прибути. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ, 5-го БЕРЕЗНЯ 1976 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Загальні збори Т-ва Культура 457 Відд., о год. 6:30 веч. в домівці ЛМКлюбу, 149 Друга Авеню. До численної участи запрошується членство. Ів. Керницький, гол., Т. Шумилович, секр.

НЕДІЛЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1976 р.

МІННЕАПОЛІС, Мінн. Річні збори 385-го Відд. о год. 4 по пол. в УНДомі, 28 — 2nd SW. На порядку: звіти Управи і вибір нової на 1976 р. Проситься чл. прибути. — П. Ванаш, гол., Яр. Карпяк, секр.

ОМАГА, Неб. Річні збори Т-ва Карпати 356 Відд. о год. 2 по пол. в приміщенні церковної домівки. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1976 р. Проситься чл. прибути. — М. Депа, гол., М. Воробець, кас., О. Продивус, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7433. Панічна втеча

Коли Тарзан поспішає із своєю здобиччю назад до групи Вазірів, блискавка перерізує небо, а опісля чути звук грому та починає падати зливний дощ . . .

А поблизу стадо буйволів, що досі спокійно паслося, налякалося раптової бурі й почало панічно тікати!!!